

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

873

Zusammen
fassung

John Smith
1889

76442

ԻՍԱՖԻՐ ԱՊՏԱԼ

ԵԱՐՈՏ

2

Տ Ի Ի Ն Ե Ա Տ Է

ՏԷԻՏԱՒԶ ՕԼՄԱՆԸՆ ՉԱՐԷՍԻ

ՍԱԼԻՔ ՎԷ ԿՈՇԻՐԻ

ՏԻԳՐԱՆ ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

معرف نظارت جلیله سنک رخصتیه طبع اولمشدر

1204

Ի Ս Թ Ա Ն Պ Օ Լ

ԷՄ ՄԱԹՊԱՍԸՆՏԱ ԹԱՊ ՕԼՈՒՆՄՈՒՇ ՏԸՐ

1889

ՄՈՒԳԱՏՏԻՄԻ

Իշպու հիքեայեճիք, տիւննատէ տէրտօիզ պաշ
օլամատըղընը թարիֆ իլէ, հէրքէսէ ճուզի պախը
ֆէրահիլէթ իտէր. չուն պիր քիշինին զայէթլէ սը
զըլըպ հալինտէն թամճիզ օլմատը, տէրտօի եալընըզ
քէնտիտինի զանն իթմէսինատէն նէշաթ իտէր:

Ինսան տիկէրինին մաշիք օլտուղու կյլէյի կէօ-
րէպիլիր, անճագ տէրտինի կէօրէմէղ, վէ տիկէր-
լէրին տախի տէրտինի կէօրիւպ պիլմէսի ինսանըն
քէնտի տէրտինէ ճուզի հաֆիֆիլիք օլտուղու նա-
թուրանըն ինքեար գապուլ իթմէղ պիր հալի տիր:

Պունսանտա գաթինաղար հէր առէմին տէրտօի
սալթ քէնտիտինի գըլաս իթմէսինին պիր սէպէպի
տախի տիկէրլէրինտէքի քիւշիւք կյլէյին քէնտի կէօ-
ղիւնէ պէօյիւք կէօրիւնմէսի տիր: Պու խուտուլարը
պիրաղ թաֆսիլիճէ պու հիքեայեճիքտէ կէօրէճէ-
լիզ, չուն «Միսաֆիր ապտալ» պիրիմ էճնիւմիզէ
տիւշիւպ, վէ միւքէլլէֆ պիր խանէնին դարուսընը
աչըպ, վէ պիզի նիէ օտալարըն իչէրիտինէ կիրտի-
րիպ, պէնիլ առէմին հէրտինտէ տախի նիչէ վէ նէ
տիւրլիւ տէրտլէր պուլունապիլտիլինի պիլզէ պասթ
ու պէլան իտէճէք տիր:

Պու վէճճ իլէ պու թլթապճըզ, հէրքէսէ քէն-
տի հիլլէթի ալիլէսինի կէօսթէրէն պիր ուֆաճըզ
այլինէ մազամընտա օլմուսընը իչիւն, իպա-
տուլլէ թարաֆընտալ զապուլլիլէթ իլաճա-
ղիլէ էմէնի իտէրիւ:

873 - ահ

413-84

413-84

Հէր ատէմէ քէնտի ճէմայինն նէ հիյյէթտէ
օլտուղունու կէօրիւպ պիլմէք արղուսու օլգատար
թապիի տիր քի, պըրադալըմ նիչէ զէնկին էվէ-
րինտէ այինէլէրէ սարֆ օլունան հիտապըղ մէպ-
լաղը, էն ատի ֆուդարանըն գուլիպէսինտէ պիլէ
պիր ուֆաճըդ այինէ եա հիչ տէյիլ իսէ պիր ճամ
բարչասը օլտուն տիվարտան ասըլը կէօրիւրիւզ:

Ինչալլահ իչպու «Միտաֆիր ապտալ» ինտէլ
ումում հիւրմէթ վէ գապուլիյէթ պուլտուղու
հալտէ, պունա էմալ տիկէր ու ֆագ բիտալէլէրին
տախի թէէլիֆ ու թապընա գապիլիյէթ իմիզ օլա-
պիլէճէք տիր:

Վ. ԹԻԼԻՔԻՆԱՆ

Մ Ի Ս Ա Ֆ Ի Ր Ա Պ Տ Ա Լ

Ե Ա Խ Օ Տ

ՏԻՒՆԵՍՏԷ ՏԷՐՏՍԻԶ ՕԼՄԱՆԸՆ ՉՍՐԷՍԻ

Եազ մէվսիմինտէ Պէյ օլլունտա ատէթ օլ-
տուղու իւղրէ պիր ադչամ պէն տախի սաաթ իքի
պուչուդ իւչ բատտէլէրինտէ Տօղրու եօլ թէսմիյէ
օլունան պէօյիւք ճատտէյէ թէֆէրրիւճէ չըգտըմ.
պու վագըթ ճատտէյի մէդ.քիւրուն սէյրի շաեանը
թէմաչա տըր: Օ ուլու ճատտէնին իքի թարաֆընտա
պըրայըլա բարրամադտա օլան կազլար՝ մահիթապա
վէքեալէթ իթմէքաէ տիրլէր: Օ վագըթ էօյէ կիւն-
տիւզ կիսի չօղլուդ աթ վէ արապա փաթըրտըսը
օլմայուպ, իչիտիլէն շէյ անճադ կազլարըն քէօր-
ֆէզ շաֆդը սէպէպինէ կիւնտիւզքինտէն չօղ զի-
յատէ կիւզէլ կէօրիւնէն վէ գօլ դօլա թադմըլ
վօթա վուրուպ կէչէն տիլպէրլէրին հաֆիֆ բիւզ-
կեսար միսիլլու, միսօլարընըն սիւրիւնմէսինն սէսի
տիր: Տիտէյի պէնիի ատէմ իզթիզաաընճա, պէն
տախի մազազալարտաքի տիւրլիւ մաթալարը ար-
դալարընա վուրուպ, սօգադլարտա կէզտիրէն պու
կիւզէլ թէլլալարըն սէյրինէ տաըրչարմ. պիրտէ
նակեահան էլլիսէսի խարարտան պաշը աչըգ, ա-
եաղը չըպլադ պիր ապտալա (*) բասթ կէլտիմ:

(*) Թէրքի տիւնեախտիւպ՝ տաղարտա վէ մազա-
րալարտա էօմր կէչիրէնէ լիսանը թիւրքիտէ «ապ-
տալ» տինուր քի, էրմէնիճէ «ճգնաւոր» տիմէքաիր

Պէնն էվիլէ Էմբատէ Էօյլէ պիր փայթախա պէլտէտէ
վէ պախուսուս Էօյլէ պիր շէնվէթ ֆէշան կիւզէլէր
մէոքեանը մահալտէ, ալ եէշիլ սարը մօր բէնպէ
ֆիթանլար արասընտա Էօյլէ պիր ապտալ կէօր-
տիւմ իսէ, դայէթլէ թաաճիւպտէ դալտըմ, վէ
պու խուսուսու զեյատէսիյէ մէրադ իտիւպ՝ մէգ-
քիւր ապտալըն եանընա վարրպ, աֆվ իտերսին
ապտալ պապա տէտիմ. դաթընըզ պիր ապտալ
օլմուշ օլարագ, նէ սէպէպէ մէպնի պէօյլէ պիր
մահալտէ քէշթուկիւղար իթմէքտէսինիզ:

Պունա թաաճիւպ իթմէ օլլումտէյու ճէվապ
վիրտի ապտալ. պէն պու կիւն պու մէմլէքէթտէ
միսաֆիրիմ, վէ գատիմի պուրատա դալմադ տախի
պէնիմ իշիւն մուհալ դապիլինտէն տիր. չուն պէ-
նիմ կէօղիւմ իշէ պազըլտըգտա շու սիդին սաքին
օլտուղունուզ տիւնետաա եալանտան դայրու շէյ
կէօրէմէմ, վէ պիր տօզրու աաէմ հադդընա իսէ,
եալան կիպի էզապ օլամազ. ֆադաթ իշպու պիր
կիւն միսաֆիրիլիմ տախի սէպէպսիզ տէշիլ տիր:
Տիւնետա պէր տիւման գախլամըշ օլա ալըր քի իշին-
տէքիլէր հիշ պիր շէյի կէօրէմէզ, աամա պիզ եօ-
գարտան աաղտան կէօրիւրիւզ, վէ էկէր պաղէն
պէօյլէ պէնիմ կիպի ապտալըր գուհը իտիւպ,
ճիւսի պէշէրէ եաղնըլըզլարընը իտպէր վիւմէյէ-
ճէք օլուր իսէք, տիւնետա աաթթա թիմարիսանէ
հիլլէթի քէսպ իտէր տէտի, վէ պատէհու իլավէ
իտիւպ՝ իաթէրմիտին քի պու տէտիլիմին պիր ու-
ֆաճըզ իապաթիւն շիմտի սանա շուրաճըգտա
կէօթէրէյիմ, վէ էշիլէ օրատան կէշիպ տէօնմէք-

տէ օլան քիւմէ քիւմէ սիւսիւ տիլպէրլէրի կէօս-
թէրիպ, պունլարը կէօրիւյօրմուսուն տէտի, պուն-
լարըն քիմիսի իւշ սաաթտան պէրու, քիմիսի պէշ
սաաթտան պէրու, վէ քիմիսի իհթիմալտըր իր-
քէնտէն պէրու քէնտիլէրինի պու հիլլէթէ սօգուպ,
քէնտիլէր կիպի ինսան գարնտալարընը ալտաթ-
մադ իշիւն այինէլէր գարշուսընտա տիւրիւ հիլլէ
վէ եալանլար տիւշիւնիւպ, պօյալար սիւրիւնմիւշ-
լէր տիր, վէ աճայիպի շուրասընտա տըրքի, պուն-
լարը սէյր իտէնլէր տախի պունուն պէօյլէ օլտու-
ղունու պիլլէրէք պունլարա ճանու տիլտէն ահի-
վախլար իթմէքտէ տիրլէր, օ իսէ էկէր սահիհինէ
պազըլլաճադ օլուր իսէ, օ ահուվախլարըն օնտա
պիրիսի պունլարըն մալիքէ պուլունտուգու կիւզէլ-
լիլլէ իսէ, աօգուղու հիշ շիւպհէսիզ մաղաղալար-
տաքի գունալարա, բէրուքէրլէրտէքի սալարա,
հասըր շախիղալարա, եարմա շիշէքիլէրէ վէ թուհաֆ-
ճըլարտաքի տիլկէր օյունճաղալարա տըր, վէ պէնիմ
սանա պունու սէօյլէմէմտէն մադսէտ՝ եալընըզ
պու օլմայուպ՝ տիւնետանըն տիլկէր վէ քեաֆֆէյի
կիլիքէրի տախի պէօյլէ սախթէ վէ կէօրիւնիւշ
կիպի տէշիլ օլտուղունու աղնաթմադ տըր: Ապտալ
պու լազըրտըյը իտէրքէն, պէն մէգքիւր ճատ-
տէտէ միւճէտաէտէն ինշա օլունմուշ պիր միւքէլ-
լէֆ քեարկիր պինայը տախի պիր եանտան սէյր
իտէր իտիմ պէնիմ իգամէթ իթմէքտէ օլտուղում
սէֆիլ գուլիպէ իլէ մէգքիւր ազլը տօնտուրան էպ-
նիլէյի պիրպիլիլլէ թաթպիզ իթտիմ իսէ, ապտա-
լըն պու լազըրտըսը պանա բէք դըտա կէլիպ՝ հէ-

լէր սէօյլէրսին սէնտէ էյ ապտալ պապա տէտիմ, վէ պէն տախի ապտալա օ մէշհուր պինայր կէօս-
 թէրէրէք, հանկյա շէօյլէ գօնագլարտա շիտտէթի շիթատէն պիխապէր, տէօշէնմիշ վէ գօպալար եան-
 միշ օտալարտա, հիսապսըզ սէրվէթ ու վարիյէթ իչինտէ, վէ եազ կէլմէքտէ կեան շիֆթէ աթլը
 ֆայթօնլարա, եախօտ ինսան էլլէրի իւղէրինտէ կէզիպ էյլէնմէք, կեան ճանֆէս շիլթէլէր տէօշէն-
 միշ գայրգլարա ըաքիպէն սահիլսանէլէրէ կիտիւպ ըույի տէրեայէ նագարէնտաղ օլան էնվայի էշճար
 ու շուքիւֆէլէրլէ մէմլու պաղչէլէրտէ ալթուն արս-
 լան աղըլլարընսան սուլար ճէրեան իթտէյի, վէ անտէլիպլէրին տիլքիւշա ալագը չաղըլլարըն սէսի-
 նէ գարըշտըղը եէրտէ հիւրի մէլէք կիպի տու-
 աույու եանընա ալըպ օթուրմագ նէրէտէ, հանկյա հէր թարաֆտան իչէրիյէ գար փիւսկիւրէն պիր
 վիրան գուլիպէ տէրուենինտէ ալթաա եաթագ, իւթտէ եօրղան եօգ, սըրթտա ըուպա, ճէպտէ
 փարա եօգ, պէօճէյին միսքինի գարընըն թաալիրի իլէ էյլէնէրէք էօմլ կէչիրմէք նէրէտէ, եէր իլէ
 կէօյ գատար արասը վար տըր տէտիմ. Օղլում, ճէվապ վիրտի Սպտալ. պէն սանա էյի իլէ ֆէնա-
 նըն հիշ ֆարգը եօգտըր տիմէյօրում. անճագ ին-
 սան գըսմընըն եաննըշլըղը շունտա տըր քի քէնտի էաթէմէտիյի շէյին էյի թարաֆընը ասլա կէօրմէ-
 յուպ, տայիմա ֆէնա թարաֆընը կէօրտիւյի կիպի, պիլագս արգուլէտիյի շէյին տախի ֆէնա թարաֆընը
 ասլա կէօրմէյիպ տայիմա վէ եալընըղ էյի թարա-
 ֆընը կէօրիւր:
 Հէյ օղլում հէյ. նիչէ սէնին տէտիյին կիպի խանէլէր-

տէ օթուրանլար վար տըր քի, օ սէնին գուլիպէնէ չօգ հասէտ շէքէրլէր ամնա պուլամաղլար, վէ էօյլէ
 ֆէնա վէ պէտ ախլագ գարըլար վար տըր քի, գօ-
 ճալարընըն ճանը ծնլարտան սօն թէրէճէ եանմըշ օլուպ, էօյլէ պիր գարըյա գարըու չըգմըշ օլմագ-
 տան խտ, գատրօլարտաքի գարըլարը պօշ սէյր
 իթմէյի տահա միւրաճճահ թուլթարլար ամնա եա-
 բամաղլար. եանի տիմէք իսթէրիմ յի, պու սէնին
 թարիֆ իթտիյին կիպի սալթ ինսանըն արղու վէ
 խէյալ իտէպիլէճէյի մէրթէպէտէ սիւրուր վէ սա-
 ատէթ իչինտէ օլանլարը ախշիւնէճէք եէրտէ, պիր
 աղտա պու պէնիմ տէտիլիմ կիպիլէրի տիւշիւնսէն
 եէր իլէ կէօյ գատար արասը վար տէտիյին օ սէ-
 նին գուլիպէն օ խանէլէր իլէ պէրապէր օլուր, վէ
 պէլքիտէ տահա էյի օլուր, վէ հէմ օ սէնին թա-
 րիֆ իթտիյին կիպի հիշ պիր տէրո ու միհնէթ գա-
 րըշգսըղ սամսաֆի սիւրուր ու սաատէթի ֆէլէք
 քիմնէյէ վիրմէղ. Օ էօյլէ պիր հիլէպաղ ֆէլէք
 տիրքի աստէմին կէօղիւնէ պէօյիւք պիր խուրտէղին
 կէչիրիպ, ըրէք գատար իյիլի տէվէ գատար կէօս-
 թէրիւր, նէ հաճէթ եանըլլատա օ տէվլէթի սա-
 նատա վիրտէ. շիմտիքի կէօղիւնէ կէօրիւնէն սաա-
 տէթին եիւզտէ պիրինի նատիր պուլուրսուն. ֆա-
 գաթ մատամքի պէն սանա շիմտի նէ սէօյլէսէմ
 պօշ տըր. շուն սէնին կէօղիւն տիւնեա տիւմանը
 իլէ քէօրլանմըշ օլուպ, պու տէտիլլէրիմի սէն կէօ-
 րէմէզպին. ամնա պէլքի թէճրուպէյէ պիրաղ գա-
 նարըն. կէլ սէնի էօյլէ խտ շու հայրան օլտուղուն
 միւքէլլէֆ խանէնին իչէրիսինէ կիրտիլէյիմ տէ քէն-
 տիմիղ ծնլարա կէօրիւնմէյէրէք, ծնլարըն նէ հալտէ

օլմուշ օլտուղլարընը կէօղիւն իլէ տախի կէօրէսին, տէախ Ահ պու նէ քերէմ աիր. էկէր էօյլէ պիր հիքմէթ վէ քերամէթ էլինատէն կէլիր իսէ աէախմ. էյի եա իշթէ կէօղիւմ իլէ կէօրիւր իսէմ ինանըրըմ. վէ պատէհու իքիմիզ պիրլիքտէ մէզքիւր իսանէնն էօնիւնէ տախիլ օլտուգ:

Խ Ա Ն Ե Ն Ի Ն Ա Վ Լ Ո Ւ Ս Ո Ւ

Թաածիւսլիւ շէյ. Ապտալ մէզքիւր խանէնին դօժաման տէմիր գարուսունու իքի փարմաղըլլա ուսուլ իլէ եիթաիլի կիպի գարու տըր սէսիզէն աչըլաը, վէ էլէրի կիրտիւր Գարունուն իչէրիսինտէ պէքծիլէր էլլէրինտէ դօլաչար իլէ օթուրմուշ պիր պիրպիլէրի իլէ գօնուչմագտա իտիլէր: Մէզքիւր խանէնին սալթ ալլուսունու կէօրտիւմ իսէ, քէնտիմի եալան տիւնեանըն ճէննէթինտէյիմ դանն իթտիմ: Ավլունուն օտաար էօյէ գար կիպի պէյազ վէ ճիլաը մէրմէր թաշ իտի քի, եիւրիւտիւքճէզ ինսանըն թաալիլի տախի թաշարըն ալթընտան թէփիր աչազը եիւրիւյօր կէօրիւնիւր իտի: Ավլունուն տէօրթ թարաֆընտա եէրտէ գըշ եազ սօլմազ չիչէքլէր՝ տիւրլիւրէնկլէրտէ պիլլօր չիչէքլիքլէրտէ տիղլիմիշ օլուպ, հէրպիլիլին իսթիւնտէ կիւմիւշ գաֆէսլէրտէ էնվայի խուպ ալազ գուչար էօթիւչմէքտէ, վէ գաֆէսլէրին իւզէրինտէ սըրասըլլա կազ լամպալարը եանմագտա օլուպ շաֆըլարը իլէ պիւթիւն օ պէյազ ալլույու թէնվիրիթմէքտէ իտիլէր: Նասըլըն Ապտալ պապա տէտիմ

օ վազըթ պէօյլէ պիր մահալէ տէրտումիհնէթ տէնիլէն շէյին տուխուլ իսէպիլէճէյինի ազլըն քէսէլմի: Սզլում, տէտի Սպաալ. ճինսի պէշէրին տուխուլ իտէպիլաիլի հէր մահալէ տէրտաախի մութլազա տուխուլ իտէր, նասըլ քի պիրազտան կէօղիւն իլէ տախի կէօրէճէքսին. անճազ պու սէնին շիմտիքի սիւալինէ սէպէպ նէ՞ տիր պիլիւրմիտին: Մէն շիմտիլէ տէկին ալըշըդ օլմատըղըն վէ առլա կէօրմէտիլին պէօյլէ պիր ալլույու պիրտէն պիրէ կէօրտիւլինտէ, գալպու էֆքեարընտա թարիֆի պիմիւրին պիր թտածիւպ ու մէսէրրէտ հիսս իյլէտին. պու թապիլի տիր անճազ պու թաածիւպ ու մէսէրրէտի պու խանէտէ սարին օլանլար հէր սաաթ ու սանիլէ թըվիզը սէնին շու տազըգատաքի հալլին կիպի հիսս իտէրլէր դանն իթտին, քի իշթէ պունտա տըր եանըրչըրըն: Սէնին քէնտի գարանլըզ գուլիպէնտէ տղչաման ազչամա եազմազտա օլտուղուն սալթ պիր թանէ մումուն շաֆըր սէնին հազըրնա նէ իսէ, պու գատար կազլարըն շաֆըր տախի պու էվտէքի աաէմլէր հազըրնա օ տըր, վէ հալէա սէնտէ տախի պու շիմտիքի հիսս իթտիլին մէսէրրէթ մուվազգալթ պիր շէյ տիր. գապիլ օլուպտա պիր գաշ կիւն պու էվտէ գալտըղըն հալտէ պու շիմտիքի տույտուղուն ֆէրահիլիէթի արթըզ գալպինտէ պու լամպաճագտըն: Ինսանըն տուեաճազը զէվիզ պիր իյլիլէ նայիլ օլմատընտաքի իլք վտղըթլարընտա տըր. ծնտան սօնրա եինէ էվվէլքի հիլիէթի կիպի տիր. շուն էկէր պէօյլէ օլմագտա, պու տիւնեա ֆանի տիւնեա օլմազըտը: Սննատընմը

օղբում շինտի տիկերլէրինտէ օլան կյլկյի սէնին
կէօղիւնին եամնը կէօրտիւյիւնիւ, սէն քի պու գա-
տար հայինտէն թամիդսին եա պիզղաթ սէն տախի
շինտի նէ չէլէրէ մալիք պուլունմագտասըն քի ծն-
լարատա տիկերլէրի հասէտ չէքերլէր, վէ նէ տէ-
րէճէ հասէտ չէքերլէր պիլլիմիսին. եկեր պիզ տա-
խի չէօյլէ օլաճագ օլտագ տիւնեատա արթըզ հիչ
պիր տէրտիմիզ գալմազ տերլէր սօրարըմ սանա .
շինտի սէն տիկերլէրինին սանա պու տէրէճէ հա-
սէտ չէքաիքլէրի կյլկյին՝ ծնլարըն կէօղիւնէ կէօ-
րիւնտիկի գատար զէվզընը չըգարապիլտիլինվարմը:
Պէնտէ կյլիք օլաճագ նէ՞ վար արը Ապտալ պապա
տէտիմ, քի պանատա հոսէտ չէքէն օլապիլլին .
նէմի վար տէյու ճէվապ իթտի. տուր քի սէնտէքի
օլան կյլկյին պիր թանէսինի սանա նագլ իտէյիմ:
Սէնին շինտի իքի կէօղլէրին տախի էյի կէօրիւյօր
էօյլէ տէյիլմի: Խանէնին պերիսինտէ պիր զէն'իլն
գըզը վար տըր քի փէտէրի վարիյէթիւնին հիսապընը
պիլմէզ իտի . մէրգումէ գըզըն փէտէրի շինտի մէր-
հում օլմուչ օլուպ, պու գըզըն փայընա տիկեր
նագըտ ադճէ վէ ագարէթլէրի պէրթարաֆ իտէ-
րէք, եիկիրմի եքի թանէ տէրեատա կէզեր վարօր
տախի միյրաս իսապէթ իթմիչ տիր: Գըզ ծն եէտի
ծն սէքիզ չաղլարընտա օլուպ, զայէթլէ տէ կիւզէլ
տիր. անճագ հէյ վախ քի պու գըզըն պիր կէօղիւ
պիր դազայա ուզրայըպ քէօր օլմուչ տըր: Հալ
պու քի գըզ տախի զայէթլէ տուլղուլու վէ սահիպ
կուսթօ օլմասը սէպէպլինէ թապէն սօն տէրէճէ-
էրտէ աչգու ալէագայա միւպթէլա տըր. անճագ

աչըզ կէօղիւնիւն իլք պաղըրչտա քէնտի իւզէ-
րինտէ կէօրէճէյի պու պէօյիւք գուսուրու քէնտի-
տի տախի բանա ֆէրք իտիւպ, տիւնեա քէնտուսինէ
զընտան արը. վարիտէ էօյլէ պիր գըզը վարիյէթի-
նին իտթըր իչին զէնվինլէրտէն տախի նիչէ ալան-
լար պուլունուր. ֆագաթ գըզ էօյլէ իտթմէզ,
իտթէրքի քէնտիսինի սէվէնին մուհապպէթինէ հիչ
պաչգա իտթըր գարըչմայըպ, եալընըզ կիւզէլի-
յինէ հայրան օլաբագ սէվսին: Ահըչի քէնտիսինի
սէվէն ծնուն պու գուսուրունու եիւզիւնէ վուր-
մայըպ՝ ճիհանտէ պիէմալարն տիյէճէք տիր էմմա
չի ֆայիտէ քի մուհապպէթի էն զիյատէ ալէֆէն-
տիրէն վէ ճանըն այինէտի օլան կէօղիւն պիրիտի
գարալը օլմուչ օլտուղու իչիւն սօն թէրէճէտէ
քէսկին վէ սըճագ մուհապպէթ արասընտա պիլլէ
քէնտիսինի սէվէնին տիրէն կիպի կէօղիւնէ պաթըպ
լիսանէն սէօյլէմէսէ տախի ֆիլքրինտէն օլտուն (նէյ-
լէյիմ կէօղիւ պօզայօր տիյէճէք տիր:
Մէզքիւրէ գըզըն վարիյէթ ու վարիտաթը
տէրեալարտա տօլաչան վարօրլարը կէօղիւնէ գըլ
գատար կէօրիւնմէյիպ, անճագ սաղ կէօղիւ ա-
տէմլէր կէօրիւնիւր վէ հազգը տախի վար արը-
չուն տիկեր հէր ճիհէթլէ հիւննէտար օլմուչ օլա-
րագ, եկեր պիր կէօղիւ էօյլէ օլմուչ օլմազա,
ճիհանտէ պիմէնէնտ կիւզէլ օլաճագ իքէն, վէ
պունճա վարիյէթէ սահիպէ օլմուչ օլարագ թապիի
տուլղուսու իզթիզարընճա մուհապպէթին թարիֆ
օլունմաղ վէ զէվք ու սէֆալարընա նայիլէ օլաճագ
իքէն, պիկէօղիւն քէօր օլմուչ օլմասը քէնտիսինի

պունճա միւրատընտան մահրում խալուպ, տէրաու
 միհնէթ վէ դամու գասալէթ տէրեալարընա իլգա
 իթմէքտէ տիր: Աշթէ պու գըղ չօգ տէֆա սանա
 եօլտա բասթ կէլիպ, նիչէ տէֆա ամա'ն եա բէպ
 շու ֆուգարատաքի կէօղիւն պանա եարայաճազը
 գատար քէնտուսինէ լուղումի եօգ տըր: գասլիլ
 օլտատա վարօղարըմըն օն թանէսինի օնա վէրսէմոնէ
 կէօղիւնիւն պիւրիսինի պանա վիրսէ տէյու Ֆիւր-
 բինտէն կէշմիլ տիր: տահա նէչէլէր օնուընաղ եա-
 բէլէրէ օղրայըպ, ճէրրահ էթլէրինի եալարգտա,
 պը չազլարիլէ քէտտիքտէ վէ ֆիթիլլէրի սօգտուղտա
 տիվարլարա թըրմանըպ ահու ֆիղանլարը կէօյլէրէ
 չըգարըր վագըթլար կէօղլէրինէ հիչ պիր շէյ կէօ-
 բիւնմէյուպ, թէք սօգազլարտա տիլէնտէմտէ շու
 տղըրյը չէքմէգտէմ: նէ մութլու պէօյլէ եարաը
 օլմոյանդարա տէմէգլէրմի: Տէֆա սօրարըմ սանա
 շիմտի սէն շու վիճուտինին վէ կէօղլէրինին սաղըր-
 դընըն գըյմէթինի օնա միւհթաճ օլուպ, հասէա
 չէքէնլէր գատար հէր վագըթ պիլէպիլթըմիսին
 տէտի: օնա շիւպհէ նէ Սպտալ պապա տէտիմ:
 հաթտա սէն շիմտի պունլարըր սէօյլէտինտէ խաթ-
 րըմա կէլտի եօգսա տիկէր վագըթլար պէնիմ վի-
 ճուտիմին վէ կէօղլէրիմին սաղըրդընըն պու թէ-
 րէճէ գատրու գըյմէթի օլտուղունտան խապլէրիմ
 պիլէ օլմազ տէրիմ: Աշթէ էօյլէ իտէ օղլում տէտի
 Սպտալ: սէնին կէօղիւնէ ճէննէթ կիպի կէօրիւնէն
 պու խանէ վէ սվլուտան տախի պու խանէնին սա-
 հիպլէրինին խապլէրի օլտուաղ:

Կէօրալունմի շիմտի: ֆէլէք քէնտի բիրէ գա-

տար էյիլինի ուզագտան տէվէ գատար կէօսթէ-
 բիր տէր իսէմ հազգըմ վաթըր տըր: պունունտա
 տէպէպի նէ տիր պիլթըմիսին, ինսանի թապլիյա-
 թըն պիղարարըրըր վէ ունուտուճուղու տըր:

Պու տիւնեատէ պուշունան պիր էյիլին զէվգը
 օ էյիլին դրտուը օլմա ֆէնալըգ իլէ գարըըր օ-
 լուրսա տույուլուը: եօգսա սամսաֆի էյիլին վա-
 քիտէ էյիլէ տիր ամմա թատը թուղու օլմազ: նա-
 սըլ շիմտի շու տէմինճէք թարիֆ իթտիյին հալուզ
 պաշլարընտա օթուրանլար սանա կէօրիւնէն գա-
 տար զէվգու սէֆաեա նայիլ օլապիլէճէքլէրի:
 Սանա տիկէր պիր թէմիլ իլէ տախի պու խուսու-
 սու իյգահ իտէյիմտէ արթըր տուտունըն օտա-
 սընա չըգալըմ:

Մէշղուլիլէթինին եախօտ սանաաթընըն իգ-
 թիղատընտան մէվտիմի շիթատէ սապահա գարըը
 չէհիրէ կէլէն եօլճու գըր տաղըն պաշընտա հէ-
 նուզ աճնմայաճազ մէրթէպէտէ, սօվուղուն շիտ-
 տէթինտէն պիւթիւն վիճուտի տիթրէյիպ սօվուզ
 բիւզկեար իլէ գարըըր էսէն գար հէր թարաֆ-
 սան եիւղիւնիւ կէօղիւնիւ տէօյէրէք եօլտա կէլ-
 տիլի եէրտէ շու գօնագլարտա վէ զօպալար եան-
 մըշ օտալարտա օթուրանլարա եախօտ սըճազ եա-
 թագտա ույույանլարա ֆիւրբինտէն վիրա մութլու
 վէրմէգմի: Պրրագ օ եօլճու օրատա: կէլ շիմ-
 տիտէ օնուն հասէտ չէքտիլի օտալարտաքի օթու-
 րանլարա, պազարսըն քի պիրիտի սւֆ սըգըլարմ
 տէյուպ սըրթընտան քիւրբիւնիւ չըգարըպ, ա-
 թըյօր օ պիրինի զօպայը փէք չօգ եազմըշըն

տէյու ուշադր թէքտիր պիլէ խտիյօր. ֆազաթ հատէ ֆարզ խտէլիմ՝ քի պու թէրէճէ սըզըլմաւ-
 արնլար. ֆազաթ շուրասը հէր հալտէ սահիհ տէյիւլ
 մի տիր քի ծնլար շու սըճագ օտանըն սէֆասընը շու
 տաղ պաշընտա գարլարա պէօլէնմիշ աիթրէյէրէք
 կէլէն ատամ գատար տույուպ չըգարամազլար:

Օ նէ՞ ֆէլէք տիր օ պիլիւրմիսին էօյլէ սաֆի
 էյլլիլ պիր ատէմէ վէրմէզ, վէրսէտէ իշթէ
 պէօյլէ թատընը թուզունու ալըրտա էօյլէ վէրեր.
 ամմա օ գըրտան կէլէն ատէմ նիհայէթ իւլ էմր
 գուլիպէսինէ վապ օլուպ եիւքիւնիւ աշաղը ինտի-
 բեր, վէ աղաճլարը պիրպիրինէ չաթըպ եազար.
 օ վազըթ քի օ ալէֆին սէֆասընա ույար օլմազ,
 էլլէրինի այագլարընը ըսըաըր, բուպալարընը գու-
 բուտուր վէ չօճուզլարընը պաշընա թօփլայըպ հա-
 վանըն սօվուգըլզունու, ըիւզկեարըն շիտտէթինի,
 գարըն ճէսամէթինի ծնլարա նազլ իտէրէք գուլի-
 պէսինին գափուսունու գափայըպ, վէ սօվուգտան
 տօնմագ հիյեթէթինէ կէլիշ վիճուտի եալաշ եալաշ
 գըզտըգտա զաթէն եօրուլմուշ տախի օլարագ իւ-
 գէրինէ պիր թաթլը մէլթէմիք չէօքէր վէ քէրա-
 քէսինի պաշընա չէրիպ բահաթ ույդու ույուր.
 սէսին օ հասէտ չէքտիյին գօնազլարտաքի սաքին
 օլանլար ույդույա տալապիլմէք իշիւն ազալի իւշ
 տէօրթ սաաթ օ ճանֆէս շիլթէլէր իւզէրինէ իքի
 թարաֆա տէճիւպ չարիընըլար, նիշինքի զաթէն
 իւշիւմիւշ տէյիլլէր տիր քի, սըճագ եաթաղըն
 մէգատիրինի պիլպիլէր վէ վիճուտէ եօրուլմուշ
 տէյիլլէր քի բահաթլըղը պուլտուզլարը կիպի

ույդու չէօքսին: Օղլում, ֆէլէք իշթէ պէօյլէ
 պիթազ զէվզ տախի վիթիր իսէ, պէշ ծն գաթ էզի-
 յէթ չէքաիլմէյինճէզ վիլմէզ:

ՏՈՒՏՈՒՆՈՒՆ ՕՏԱՍԸ

Ապտալ պուրատա լագը բարսընը գաթ իտիւպ
 վէ պէնի գօլոււմտան թուլթուպ իքիմիզ պիրլիքտէ
 պիւթիւն զիյգըլմէթ աճէմիթման խալիլէրի տէօ-
 չէլի կիւմիւշ բարմազլըզլը վէրտիվէնդէրաէն եօ-
 գարը չըգմայա պաշլատըզ: Իւշ գաթ եօգարը
 չըգարգտա քէնտիմիզի եիւնէ հիսասըզ կազլար
 վէ հաֆիղէլէր իէ թէնվիւր գըլընմըշ պիր պէօյիւք
 սարտաա պուլտուգ: Մէզքիւր տալանըն հէր թա-
 բաֆընտա սըրա իլէ օտալաշ պուլտունմագտա իտի-
 մէզքիւր օտալարտան պիրիսինին գարուսու աշըգ
 օլմասըլա, պէն հէման իշէրի կիրաիմ. օտանըն
 իքի թարաֆընտա կիւմիւշ սանտալիյէլէր աթըլմըշ
 վէ գարշը թարաֆընտա բէնճիրէնին էճիւնտէ
 իւշ թանէ կայէթ տիւզէր վէ ֆիտան պօյլու գըզ-
 լար օթուլմագտա իտիլէր: Մէզքիւր օտանըն
 թէղիինաթընա նազաքէն, հէր նէ գատար տու-
 տունուն օտասը պու իթիգատընա զահիպ օլտում
 իսէտէ, մէզքիւրէ գըզլարըն հիյեթէթ ու էլպիսէ-
 լէրինտէն պէպէմէ օլտուգլարընը ֆարզ իթաիմ:
 Մէզքիւրէլէրին պիրիսինին պաշը աշըգ օլուպ վէ
 գումիալ սաշարը եօրիւլմէմիշ օլարագ անընտան
 իքի թարաֆա պէօլիւնմիւշ իտի. աիկէր իքիսինին
 պաշընտա ֆօթօզ օլուպ պիլիլմէթ իտիւլմիւշ

413-84

օլարագ եազմա իլէ պէրապէր պաղլանմը շ իտի :
 Պու արատա Ապա Բախի իչէրի կիրիպ վէ պէնի
 գօլումանն թուլթուպ , հայտէ օ պիր օտայա կիտէ-
 լիմ տէր իտի . պէն տօղրուսու մէղքիւր օտատանն
 տիշարը չըգմայը իսթէմէզ իտիմ , վէ հէր նէ գա-
 տար Ապտայըն զօրու իլէ դարուտանն տիշարը չըգ-
 մագտա իտիմ իսէտէ , կէօղիւմ գայըգճը կիպի
 աչգա թարաֆա պագար ըտը :

Ապտալ պէնի քէօչէտէրի օտանըն էօնիւնէ
 կէօթիւրաիւ վէ օ գարույու տախի եիթտիլի կիպի
 գարու աչըտը իչէրի կիրաիք . իչէրի կիրէր կիրմէզ
 շահնիչիրտէ օթուրմագտա օլան պիլմէմ՝ ճինսի
 պէնիի ատէմ մի պիլմէմ հիւրըի մէլէքմի պիլիսինի
 կէօրաիւմ ամմա սալթ օ գատարընը պիլիյօրում .
 ծնատան սօնրա պայըլըպ եէրէ տիւշմիւշիւմ : Ապ-
 տալ եինէ պիր քէրամէթ իլէ պէնի այմըչ . կէօ-
 զիւմիւ աչըպ ագլըմ պաշըմա կէլտի իսէ , պու-
 լունտուզում թէհլիքէյի հիսա իտէրէք կէօղիւմիւ
 գարայըպ տօղրու օտա գարուսընտանն տիշարը
 ֆըրլանմայա պագարմ . նէրէյէ տէյու սիւալ
 իթտի Ապտալ . նիչէ պէնիի ատէմին ըիւյատընտա
 պիլէ կէօրէմէտիլի պէօյլէ պիր օտայը , վէ ծնտաքի
 օթուրանն տուտույու սէյը իթմէտէն պըրագըպ
 նէրէյէ կիտիյօրսունն , այաղլարընը էօրէյիմ պը-
 րագ պէնի պաղըրարմ գօլլարըմը չէքիշտիրէրէք ,
 պէն պիրագ տէֆիղամ իչիւն տօղրու եօլա չըգմըչ
 օլուպ՝ պէնիի ատէմին միւպթէլա օլտուզու տիկէր
 հէր պիր տիւրլիւ էքտարը քէֆիլիյէտէն էճէլէ
 գուրպան կիտէպիլէճէյիմ իսթըրմտա իտի ամմա

կիւզէլ սէյրիւտէն էօլէճէյիմ՝ տալա իսթըրմտան
 կէչմէմիլ իտի . ագլըմ վէ ճանըմ պաշըմտա իքէն
 շու օտատանն պիր տիշարը չըգայըմ տէտիմ : Ապ-
 տալ գօլլարըմը թուլթուսը պըրագմագ ըտը . պէ-
 նիմ մէրամըմ տէտի , սանա կիւզէլ սէյը իթտիր-
 մէք օլմայուպ՝ նասիհաթ սէյը իթտիրմէք տիր , վէ
 պու օտա սանա պիլ տէրս օտասը օլաճագ տըր :

Աման պագա , թէքրարլաարմ . պէն տէրս
 մէրս իսթէմէմ . շու կէնճ եաշըմտա արիլ ու բեա-
 միլ օլարագ պաղը մէզարէ կիրմէքտէն իսէ , նա-
 տան ու ճահիլ օլարագ պիր միտտէթ տահա
 տիւնեա եիւզիւնտէ էօմի կէչիլիլիմ , վէ եկէր պիր
 կիւն ճինսի պէչէրին լապիւտ պօրճու օլան էօլիւմ
 ապի իսապէթ իտէճէք օլուր իսէ , պու սնէ տէ-
 կիւն միւշի նամէսպուգ պիր գազայա մէպի իրթի-
 հայր տարը պագա իտէնլէրին պիրիւճիտի պէն օլ-
 մայըմ տէտիմ . քիմէ՝ սէօյլէրսին , նէ գատար չա-
 լըշարմ իսէ ինատը Ապտալա գօլումու պըրագ-
 տըրամտարմ , կայրու պէօյլէ տէտիմ ֆիքրիմտէն .
 պու Ապտալ պէնիմ գօլլարըմա գօր իթտիլի կիպի
 կէօղլէրիմէտէ գօր իտէմէզ եա . պէնտէ տուտու-
 տանն թարաֆա պագմայը վէրիլիմ , վէ պատէհու
 օտանըն թէղէինաթընը սէյը իթմէյէ գարար վիր-
 տիմ . օտանըն չէրչիլէլէրի ալթունտան տիւլարարը
 եէքիարէ այինէտէն իտի , վէ այինէլէրին էօնիւնտէ
 ալթունն սանտալիլէլէր ալթըլը շ իտի . թալանտա
 դուպպէի ասիւմանը թէղէին իտէն եըլարըլար մի-
 սիլու կաղտան եարըլը շ տիւրլիւ տիւրլիւ ըէնկ-
 տէ եըլարըլար ըարըլտամագտա իտի . օտանըն

տապանընտա զիզը յմէթ վէ եէքիարէ պիր խալի-
 տէ տէնիզ բէսմ' օլմուշ օլուպ' իչինտէ վարօրլար
 տիւմանլարընը սալուբարագ կիթմէքատ իտիլէր :
 Բէնճիրէլէրտէն թարափա օլան սէտիր վէ հասարզ-
 լար սալա միտի կէօրիւմէմիշ մօր դասիֆէտէն ի-
 տիլէր վէ բէնճիրէլէրին էթրաֆլարը սըրմա սա-
 չաղլը պէյաղ թիւլ բէրտէլէրի իր թարափա պէօ-
 լիւնմիշ իտի . հէր նէ գաստար էվվէլ էմրտէ տու-
 տունուն եիւղիւնէ պագմամայա նիյէթ իթմիշ ի-
 տիմ իսէտէ , բէնճիրէլէրին օ պինաղիր բէրտէլէրինի
 սէյը իթաիքճէզ' էօնիւնատ օթուբմագտա օլան
 տուտու կէօղէ իլիշմէմէք տախի միւմքինտիզ իտի :
 Սանիլէն նիլէթ ու միւբատըմա բաղմէն կէօղլէրիմին
 տախի զապթընա գատըր օլամագ ըտըմ' . նիհայէթ
 շայէտ եէնիտէն պիր պայլընլըզ տահա իւզէրիմօնէ
 զուհը իթտիլի թագտիրտէ տէրագապ պէնի պյ-
 մասը իլիւն Ապտալա բէճա իտիւպ տուտույա նա-
 զար իլլէտիմ' : Մէզքիւրէյի կէօրէն անըն ճինսի պէ-
 շէրտէն պիրիսի օլտուզունու ինանմագ իլլին հայլու
 կիւճլիւք չէքեր իտի . հէնուզ օն պէշ օն ալթը շաղ-
 լարընտա թըֆըլ պիր նէվճիլան օլուպ' ճէմալի գար
 կիպի պէյաղ , կէօղլէրի մէլէրպագըշը , գաշլէրի
 հիւալ , կէրտէնի պէյաղ վէ պիր գարըշ իտի . պաշը
 աչըզ օլուպ' անընտա եաբըմ' այ շէքլինտէ էլմա-
 չէլէն , սաշլարըն եարըսը պուբմա պուբմա արգայա
 աթըրընը , վէ տիկէր նըսֆը իքի թարափտան եա-
 նագլարըն իւթիւնտէն էնիպ' ազ կէրտէնին իւ-
 թիւնտէ պիրպիրէրինէ գապուշուրլար իտի . գու-
 լագտա բըրլանթա քիւբէլէր , բարմաղլարտա եա-

գութ գիւմրիւա եիւղիւքլէր բարլամագտա իտի :
 Պօյու ինճէ ֆիտան կիպի օլուպ' պէլինի էլմասլար
 տէօշէնմիշ պիր ալթուն գուլագ սըզը շարմագտա
 իտի . կիյտիղի ֆիսթան գար կիպի պէյաղ վէ ինճէ
 թիւլտէն օլուպ' սըզ սըզ էլմաստան չիշէրլէր իշ-
 լէնմիշ իտի . ֆիսթանըն ալթընտա քէզա պիր թիւլ
 միսօ օտանըն եարըսընա գատար սէրքիլմիշ , վէ
 էթէքլէրինտէ ուճարը էլմասլը սըրմա սաշաղլար
 սալլանմագտա իտի . էօյլէ քի օտանըն թալանընտա
 բարլամագտա օլան կաղլարըն շաֆզը պիւթիւն էլ-
 մասլարա վուբուպ' մէզքիւրէ նուր իչինտէ պիր մէ-
 լէք կիպի կէօրիւնիւր իտի : Ճինսի պէնիի առէմին
 ազլընը պաշընտան ալան պէօյլէ պիր տիլպէրլիք
 վէ պունճա սիւս ու տարաթ պու իքինճի տէֆատա
 պէնի քիւլլիլէն պայլընլըզ տէրէճէսինէ կէթիւրմէտի
 իսէտէ , հալպու քի կէրի շէքիլմէսինի էմր իթտիլմ'
 կէօղլէրիմ' աչգու ալէագա իլէ իթթիֆագ իտիւպ'
 ազլըն հիւքիւմէթինէ գարշու թուղեան իթմէքտէ
 կէզէրլէր իտի , վէ պիրագ էվվէլ սէյընտէն իսա-
 պէթ իտէճէք զանն իթտիլիմ' էճէլ' շիմսի մահրու-
 միլէթինտէն իսապէթ իտէճէք կիպի կէօրիւնիւր
 իտի . օգատարատագ քի աչգու սէվտա բիւզկեա-
 րընըն գալպիմտէ նակեահան հուսուլէ կէթիրտիլի
 տէհշէթլու ֆուրթունայը Ապտալտան տախի սէթը
 իթմէյէ միւզթէտիր օլամայուպ' արթըզ սէն նէ
 տէր իսէն տէ Ապտալ պապա տէտիմ' . տիւնեատէ
 շէօյլէ պիր տիլպէրէ մալիք պուլունան զաթըն հիշ
 պիր զամու գասալէթի օլամագ :
 Ապտալ պու տէֆա պու սէօղիւնէ գարըլըզ

տիկէր տէֆալար կիպի տիլ իլէ ճէզապ վիրմէյոււպ
 էլինի կէօղիւմէ գաբասը . պէն էլլէրիմ իլէ հէր
 նէ գատար Ապտալըն էլինի կէօղլէրիմին իւսթիւն .
 տէն գալար բմայա չալը շըր իտիմ իսէտէ , Ապտալ
 զօր իլէ կէօղլէրիմի սըգը սըգըյա գաբար իտի .
 թաաճիւսլի հալ , կէօղլէրիմ օ տէրէճէ սըգը գա-
 բանմը շ իրէն պիլէ , տուտունուն թաավիրի զանն ի-
 տէրսին . քի ֆօթօկրաֆ կիպի տիտէլէրիմէ տիւլմիշ
 օլուպ կէօղլէրիմին իչինտէ եինէ պիր էյեամ կէօ-
 բիւր իտիմ : Մէօյլէճէ պիր միւտտէթ տուրտուգտան
 սօնրա տուտունուն խայարի թաավիրի կէօղլէրիմ
 տէն տէֆու բէֆ օլտու իսէ , օ վագըթ Ապտալ
 կէօղլէրիմի պըրագտը . պէն տախի պու վէսիլէ իլէ
 տուտուտան կէօղլէրիմի այըրըպ Ապտալա պագա-
 բագ նի՛չին շու տէմինճէքքի տէտիլիմ սէօղէ պիր
 գարըլըգ վիրմէտինիղ Ապտալ պապա տէտիմ .
 կալիպա օ սէօղիւմէ սիղ տախի պիր գարըլըգ
 պուլամատընը , վէ հէման էօյլէ զանն իտէրիմ քի
 պէն պունճա վագըթտան պէրու շէհրիթմանտէ
 կիւղէլլէր սէյր իթմէյէ կէօղիւմ ալըչմը իրէն ,
 պու տուտունուն հիւսնիւ ազլըմը պաշըմտան ալ-
 տը իսէ , սիլէ քի եապանի տաղլորտա հայվանաթ-
 տան մատաա շէյ կէօրմէյէ ալըչմամըչաընը , հա-
 լիլէ տահա չօգ զիյատէ թէէսիր իթմիշ օլմալը տըր
 տէտիմ : Ապտալ պու սէօղիւմէ գարըլըգ նիմ
 կիւլէրէք ճէվապէ աղաղ պիրլէ , սէն պէնիմ իչին
 էլէմ իւղրէ օլմա օղլում , տէտի . անճագ սէնին
 ազլընը պաշըմտան ալան նէ օ գատար պու տու-
 տունուն կիւղէլլէրի տիր , վէ նէտէ սիւսու տա-

բաթը , իլլա սէնին ազլընը պաշըմտան ալան պաշա
 պիր շէյ վար տըր : Մէտէ տ եա բապա պագըրտըմ
 պու նէ եազնը իտեատա ատէմ իմիչսին սէն . պաշ-
 գա պիր շէյ նէ՞ օլաճագ , մէկէր շիմտի շու տու-
 տունուն եէրինտէ կայէթլէ շիրքին վէ իւսթիւ պաշը
 փէրիշան պիր գարը օլմուշ օլայտը , պէն պու հիյ-
 եէթի քէսպ իտէճէքքի իտիմ . պու նէ՞ ազլէ մու-
 զայիր մէգալաթլար իտիյօրսուն տէտիմ : Ապտալ
 եինէ կիւլէրէք ճէվապ պիրլէ , պէնիմ լագըրտըլա-
 րըմ զաթէն ազլէ մուզայիր օլմայուպ սէնին ազ-
 լընտան իւսթիւն օլտուգու իչին սէնին ազլընա
 մուզայիր կէլմէքտէ տիր տէտի : Պագ սանա շիմտի
 սէօյլէյիմ պու տուտունուն հիւսնիւնտէն չօգ զի-
 յատէ սէնի տիվանէ իտէն շէյ նէ՞ տիր պիլիթմիտին
 պու տուտույա նայիլ օլմանըն գապիլիսիլի տիր :
 Պուրատա Ապտալ եիւքսէք պիր ա՛հ շէքէքէք , ալ-
 տանմա օղլում ֆէլէյէ թէքրարլատը , ալտանմա
 սագըն օ հիլլէքեարա , շուն օ էօյլէ պիր ֆէլէք տիր
 քի պիր էյլիլի նէ գատար զօր վէ կիւճիւք , թէհ-
 լիքէ վէ գօրգու իչինտէ վէրիքսէ օ գատար թաթլը
 կէօթթէրիլ վէ աալա վիրմէյէճէյի էյլիլի իսէ , իլթէ
 պէօյլէ ազլը պաշտան չըգարաճագ մէթթէպէտէ
 թաթլը կէօթթէրիլ իլթէ սանա իսպաթը : Պունտան
 էվիլէքի օտատա կէօրտիւյիւն պէսլէմէ գըղարըն
 տախի կիւղէլլէրի տուտունընքինէ ֆայիգ իտի վէ
 էկէր սանա տուտույու ճիւլարտան չօգ զիյատէ կիւ-
 զէլ կէօթթէքէն պիր շէյ վար իսէ , օ տախի օ պէս-
 լէմէլլէրին եաբամատըղը տուտուտաքի օլան սիւս
 վէ էլմասլար տըր . նիչին օ պէսլէմէլլէրի կէօրտի-

ինստէ վարիտէ ճանու տիրաէն վուրուլտուն, ֆա-
 դաթ զայագըլ օլմատըն. ծնուն իչին պէտէմէյէ
 նայիլ օլապիւրմէնին իհթիմայի վար աբըր. անճագ
 պու տուտույա նայիլ օլմանըն իհթիմայի վէ չարէսի
 եօգ աըր. իշթէ պէօյէճէ պիտիմէսրիճ նայիլ օլ-
 մատը գօլայ օլան կիւղէլլերէ ինտիքճէզ՝ աշղու իշ-
 թիյագ վէ թէէսիր տախի օ գատար թէնդիլ օլուր:
 Սէն պու տուտունուն աղասընըն հիշ պիր դամու
 գատավէթի օլամազ տէտին նիչին քի պու տու-
 տունուն սանա թէէսիրի օլտուղու գատար աղա-
 սընա տախի թէէսիրի օլուր զանն խտերսին եազ-
 նըլլըզ իէ:

Ազնատը՛նսը չիմտի օղլում քի տինեանըն տի-
 կէր քեաֆֆէյի էյլիլլէրինի տախի անլերտէն մահ-
 բում օլմուշ օլանյարա օ գատար էյի վէ թաթըլ
 կէօսթէրէն շէյ եալընըզ օ էյլիլլէրէ նայիլ օլմանըն
 կիւճիլլի եախօտ գապիլսիլլի տիր. արգու օլու-
 նան էյլիլլէ նայիլ օլունտուղու կիպի էվլէլլի կէօ-
 բինէն տար գաչար. էյ բէք էյի Ապտալ պապա
 տէտիմ պուրատա. սէն պունու պէօյէ տիյօրտուն
 ամմա՝ պագ բարա գաղանանլար, գաղանարգճագ
 տահա գաղանալըմ տիյօրլար. ճէպինտէ եիկիլմի
 բարասը օլան չըգարըպ օն բարասընը ֆուգարայա
 վէրէյօր տա միլիօնլար սահիպի օլան օ օն բարայը
 տախի վէրմէյուպ քեար իթմէքտէ կէղիյօր. պու
 սուրէթտէ սէնին տէտիլինին գբատը վագը օլուպ,
 պիր էյլիլլէ նայիլ օլտուղճագ տատը արթըյօր. պու
 տէտիլին շէյ սալթ բարանըն հագգընա վագը օլուր
 տէյու ճէվապ վէրտի Ապտալ, վէ օ տա նէտէ՞ն

տիր պիլիբրմիտին. չուն բարա քէսիսի պիր էյլիլ
 օլմայուպ, էյլիլլէ պիր վասիթա տըլլանսա ծնա
 թամա խտէնլէր եաղնըլլըզ իէ ծնուն շէնտիսինի
 էյլիլլէ զանն խտերլէր. պու սուրէթտէ թամա պիր
 էլլէթ օլուպ՝ օ միսիլլու քիմտէտէն արթըզ ինսանի
 նաթուրա վէ տույլու գալգար. պէնիմ սէօղլէրիմ
 իտէ ինսանի նաթուրատա վէ տույլուտա օլանլար
 հագգընա աբըր: Տէտիմ քի բարա քէնտիսի էյլիլլէ
 օլմայուպ՝ էյլիլլէ պիր վասիթա տըր. ֆագաթ պու
 խուսուսու սանա պագը թէմսիլլէր իւէ իյղահ իթ-
 մէտիքճէզ պէլլի աղնայատնագըն: Տէնիլլին սույու
 պիր գայըզը եիւրիւթմէք իչին նէ գատար լագըմ
 վէ լապիւտ իտէ, ինսանըն տինեատա եաշայապիլ-
 մէսի իչին տախի բարա օ գատար լագըմ վէ լա-
 պիւտ տիր. ֆագաթ հա՛նկը գայըզճը տըր օ քի
 տէնիլլին սույու քէնտի իչինէ պու տէրէճէ եարը-
 եօր իմիշ տէյու ծնա իղթիգա օլտուղու վագթու
 մըգտարընտան զիյատէ իթիպար իտիւպ՝ ծնտան
 գայըզըն իչինէ տախի ալմայա գալգըշըն. եախօտ
 քէնտի կիտէճէյի եերլերտէ սու ազ իմիշ տէյու
 գայըզը աշըզ տէնիլլէրէ շէքսին. չաշղըն գայըզճը
 սէն մագսէտինի պըրագըպ՝ մագսէտինին վասի-
 թատընա նիչին թարընըրըն տինմէզ մի ծնա.
 բարա լագըմ օլտուղու իչին էյի տիր. տէյիլ քի
 էյի օլտուղու իչին լագըմ տըր. ծնուն իչին օ-
 նուն լագըմընտան զիյատէսի էյլիլլէտէն չըգար.
 բարայա թամա խտէնլէրէ հագ վէրիլ իտիմ, նէ
 վագըթ օն բարասը օլան օն բարայըզ էքմէք եէ-
 յէպիլիպ եիւզ զուրուշու օլան եիւզ զուրուշըզ վէ

օն պին զուրուչո՞ օլան օն պին զուրուչլըգ պիլատէն
 էքսէք մէյի յլմէք գապիլ օլայտը: Քէզա եիւզ
 զուրուչո՞ օլան պիր գաթ էլպիսէ կլիյնէպիլիպ ,
 պին զուրուչու օլան օն գաթ իւսթ իւսթէ էլպիսէ
 կլիյնիլիպ պիր էվի օլան պիր էվտէ , օն էվի օլան
 պիր վազըթտա օնունտա տախի օթուրուպ զէվ-
 գընը չըգառապիլմէք գապիլ օլայտը: Թամա իլլէ-
 թինէ օղրամըչ օլանլար պու տէլի լագըրտըսը տէր-
 լէր էյի պիլիլիմ. Փագաթ պէն օնլարը այըպլամամ
 չուն օնլարըն էվվէլա տիւնեա տիւմանը իլէ ֆիքիլ-
 լէրի քէօր օլմուչ տըր , վէ սօնրա թամա իլլէթինէ
 օղրայուպ տույղուլարը տա քէօր օլմուչ տըր վէ
 քիւլլէյէն հայլան քէսիլմիչլէր տիր. նէ հայլան
 էտիյօրում , էյի ֆէնա պիրազ տույղու հայվան-
 լարտա պիլէ վար տըր . օ միսիլու առէմէր թաչ
 քէսիլմիչլէր տիր , նէ թաչ տիյօրում թաչըն էյի
 տույղուսու եօգ իսէ ֆէնա տույղուսու աախի եօգ
 տըր . Փագաթ պունլարըն պիւթիւն տույղուլարը
 ֆէնա քէսիլմիչ տիր . տիմէք քի օ միսիլու քիմնէ-
 լէր թարտըգլարը մատէնին ալթընտա կիզլէնէն
 շէյթանա թարտըգլարը իչիւն շէյթան քէսիլմիչ տիր
 պունու սանա իսպաթ իտէյիմ: Թամահքեարլար
 տէրլէր քի պիր առէմին պիրտէն օ գատար էքմէք
 եէյէմէյէնէյիսի , օն գաթ իւսթ իւսթէ էլպիսէ
 կլիյնէմէյէնէյիսի վէ պիր վազըթ տա օն էվտէ օ-
 թուրամայաճաղընը պիղտէ պիլիլիլի . պունու լա-
 գըրտը տէյիմի իտիյօրսուն պիղէ . Փագաթ պիլ
 բարայը օնունիչին չօգ դազանմայա հպվէս իտէրիլ
 քիրարմսը չօգ օլան էքմէյին էյիսինի եէր , էլպիսէ-

նին էյիսինի կլիյնիլի , էվին էյիսինտէ օթուրուր .
 բէք էյի պու սէօղիւնիլղէ հազ վէրէյիմ . Փագաթ
 կէօրիւյօրում պունլարանայիլ օլտուգտան սօնրատա
 եինէ թամա իտիյօրսունուզ . թամահքեարլար շիմ
 տի տէ տէրլէր քի օնտան սօնրա տա օնուն իչիւն
 թամա իտէրիլ քի օ մալիք օլտուղումուզ էքմէյին ,
 լուպանըն վէ էվին էյիսինի էմիլէթէ գօյալմ .
 բէք էյի հատէ պունտա հազ վէրէյիմ . Փագաթ
 սիլին էօմրիւնիլ օլտուգճա էլլի թանէ էվ օ օթու-
 լաճաղընը պիր թանէ էյի էվի էմիլէթէ գօյա-
 պիլիլի եա . նիչիւն , եա իլի եիւզ իւչ եիւզ էվէ տա-
 խի մալիք օլմուչ իքէն , եինէ թամա իտիյօրսունուզ
 օնուն իչիւն քի էվլատարըմըլըն աախի կէչիմինի
 էմիլէթէ գօյաճաղըլ տէրլէր . հատէ իսթ էր իս-
 թէմէզ պունա տա բէք էյի տէյէլիմ . սիլին պու
 վարիլէթինիլ սիլին էվլատարընըգա , թօրունլարը-
 նըլա վէ օնլարըն թօրնունա նէ գատար արթսալար
 եէթիլիլ տէ ալթար . պու տէֆա տա տէրլէր քի
 սայթ էվլատարըմըլը տիւչիւնմէ իլէ օլմազ . օնլար-
 տան զուհր իտէճէք օլան զիւրիլէթիլիլիտէ տիւ-
 շիւնմէլիլիլ . տիմէք քի սիլ հաթասընա թէօվպէ
 ալլաճմըլընը քի պունճա տէհրլէրտէն սօնրա կէ-
 լէճէքլէրի տախի գայըրտա պիլմէքաէ կէգիլօրսընըլ
 սիլ քի պէչ տագըգատէն պիլգաթ քէնտիլիլին
 հազգընտա նէ վուղու պուլաճաղընը պիլէմէզ ի-
 քէն , պունճա տէհրլէրի էօլիւպ պիլմէյէ գալըլ-
 չըյօրսընըլ : Օլլում , թամահքեարլարըն պու էֆ-
 քեարա զահիպ օլմալարընա սլարէմ գալպլէրի աօղ-
 լու օլայտը , կլինէ նէ իսէ նէ տէյէլիմ . Փագաթ

պիւթիւնս պու լադը բտը լար ետպն տըր ինանմա :
 Թամահքեար գըամը քէնտի զիւրիւնէթինի տիւշիւն :
 մէտիքտէն մաստա՝ պիզգաթ հայաթտէ օլան էվ
 լատըրընը պիւթ տիւշիւնմէզ պիզգաթ գարըսընը
 պիլէ տիւշիւնմէզ, վէ կէօզիւնիւն պէպէյի գատար
 գըյմէթլիսի օլան պիւր էվլատը հէլէ պիւր օն բա-
 րասընա քէտէր կէթիւրսին, պըչազ իլէ պօզազլար :
 Պէն օնլարըն էօնիւնէ եուվարընըպտա պու լա-
 դը բտը լարընը սէօյլէթտիլիմէ նէ պագըյօրսըն :
 պէն օնլարըն գալպլէրինի պիւրիւմ. օնլար հայէա
 պիզգաթ քէնտիլէրինի տալի տիւշիւնմէզլէր. օն-
 լարըն տիւշիւնտիլի սալթ քէնտիլէրինէ ալթուն
 կէօրիւնէն շէյթան տըր :

Փագաթ շուրահըգտա ֆիքրիմի եաղնը շազ-
 նամամագ իլիւն շունու պիլմէլիսին օլլումքի, թա-
 մահքեար տէմէ իլէ հէր վարիլէթ սահիպի օլմուշ
 օլանլարը աղնայաճագ տէյիլիսին. շուն առէմ վար
 տըր քի Հագ թաալէա միւրաա իտիւպ օնա զէն-
 կինլիք վէրմիշ տիւր. Սլլահ սանա վարիլէթ վէրիւրտէ
 ալմա տէմէք տէյիլ ֆիքրիմ. թամահքեար տէմէ
 իլէ օնու աղնայաճագսըն քի վարիլէթէ մալիք օլա-
 մամը շտալի օլտա, գազանմագ իսթէտիլի վարի-
 եթի եալան վէ հիլէ իլէ, էօթէքինէ պէրիքինէ
 պին տիւրիւ տէսիսէ վէ ուսթալըզլար իլէ հագ-
 սըզլըզ իտէրէք, վէ էլինտէն կէլէն էյիլի ինսան
 գարնտաշընա աալա իթմէյէրէք բարա արթը բմագ-
 տա կէզէր : Սպաալ լագը բարսընը պուրայա կէ-
 թիւրտիքտէ ֆիքրիմտէն շու միւթալաա կէչտի. պու
 Սպաալ պէնի պու իսանէյէ պէնիմ մալիւմաթ վէ

մէմուլիմին խարիճինտէ տէրալէր սէյր իթտիւրմէք
 իլիւն կէթիւրտի ամմա պէն պուրայա կէլէլիտէն
 պէրու տէրտէ պէնզէր պիւր շէյ կէօրմէլիպ՝ կէօր-
 տիւլիւմ շէյ անճագ բարլադլըզ, շիքինլիք, պէյազ-
 լըզ տիլպէրլիք, կիւզէլիք, ալթուն վէ էլմաս տըր.
 հէնուզ պու միւթալաա ֆիքրիմտէն կէչմէքտէ իտի
 պիւրտէ պագտըմ քի տուտու արանսըզ սէտիւրին
 իւզէրինէ եիւզիւ գօյու եէրէ գաբանտը, վէ տէ-
 բունի տիլտէն ահլար իտէրէք եավաշճա սէս իլէ
 աղլամայա պաշլատը, վէ պատէհու օտա գաբու-
 մունուն տիշարըսընտան տիլնէյիպ իշիտէն օլմասըն
 իհթիմալինէ մէպնի, տէրագապ ֆըրլանըպ կէօզ-
 լէրինտէն ագան ինճու թանէսի կիպի եաշլար՝ ա-
 եազլարընըն ալթընաաքի ազ տէնիլէ տէօրիւլէրէք
 կիտիպ օտա գաբուսունու աշըպ տիշարըյա իքիթա-
 րաֆա պագտը, վէ գաբունուն էօնիւնտէ քիմնէ
 օլմատըզընը կէօրտիւքտէ տէֆա գաբույու գա-
 բայըպ եինէ կէլտի սէտիւրին իւսթիւնէ եէրէ գա-
 բանտը. մէզքիւրէնին միսլի մէլէք ճէմալի օ վա-
 գըթ պիւթիւն պիւթիւնէ պաշգա հիլէթ քէսպ
 իտիւպ՝ քեաֆուրի կիպի սարարտը. գալպինտէքի
 իսթիլալ լէհճէսինէ վուրուպ զիյատէ մահզունու
 միւքէտաէր պիւր հալէ կիւրիթթար օլտու : Օ զի-
 գըյմէթ էլմասլը ֆիսթան թօրթօր օլուպ՝ թիւլ
 միսօնուն իշինտէ քիքրի կիպի պիւզիւլտի. ֆիսթա-
 նըն էնի գօլլարը սըյըլըպ, պէյազ գօլլարընը
 պաշընա տայաթտը, վէ տիտէյի կիւրեանընտան ա-
 գան եաշլար ֆիսթանըն էլմասլարը իւզէրինէ տէօ-
 րիւլէրէք եավաշճա պիւր սէս իլէ քէնտի քէնտույէ

«քիմ պիլիբ պէնի պու էրմաւար վէ միւճէվճէրլէր
 իչինտէ կէօրիւղտէ մութլու վէրէն օլուր պէլքի.
 պիր սաաթ պէնիմ եէրիմտէ օլաւար տա տիւնեա
 տա նէ տէրալէր վար ըմը սոգնասաւար» տէյու
 Ֆէրեատու Ֆիղան իթմէյէ պաշլատը. տուր պա
 դալըմ տէտիմ օ վագըթ Ֆիլքրիմտէն. Սպտալըն
 տէտիյի չըգմայտ պաշլատը. միւսիպէթլու տէրտ
 ու միհնէթ բըրլանթալարըն արասընտան էօրֆիւ
 լիւ լէճճէսինի կէօյթէրմէյէ պաշլատը:

Նիմտի կէօղիւն իլէ տախի կէօրախիւնմի տէ
 տի պանա Սպտալ. շիմտի արթըգ պու տուտու
 նուն տէրտինի սանա թարիֆ իաէյիմ. պու տու
 տունուն աղասը տուտունուն օտասընա հաֆթատա
 պիր իքի տէֆա անճագ կէլէպիլիբ, վէ օ տախի
 հիլ լագըրտը իթմէյէ իաթէյի եօգ. տուտունուն
 ծն լագըրտըսընա պիր ճէվապ նատիր վէրէ պիլիբ
 պիր հալտէ, վէ օ տախի տուտունուն եիւզիւնէ
 պիլէ պագմայուպ, թալանա վէ բէնճիրէլէրէ պա
 դարագ, էօյլէ քի պիր կիւն ագշամ կէլաիյինտէ
 տուտունուն եէրինտէ օտատա տիկէր պիր դարը
 պիլէ օլմուշ օլաա Ֆարգընտա տէյիլ տիր: Վախ
 եագըգ Սպտալ պապա տէտիմ. տիմէք քի պու
 տուտունուն աղասը տիվանէ իմիշ. պունա պիր տէ
 եէճէյիմ եօգ տըր, մէվլա շիֆա վէրսին: Տիվանէ մի
 տէտի Սպտալ հաթտա պէյն էլնաա էն ագըլը վէ
 սահիպ մալիւմաթ աոտ օլունանլարտան տըր. էյ
 եա նա՛սըլ օլուրտա տէտիմ պիր ատէմ տիվանէ օլ
 մայարագ պէօյլէ պիր միտլի մէլէք տուտունուն
 եիւզիւնէ պապմաղ: Հէյ օղլում հէյ տէյու ճէվապ

վէրաի Սպտալ. ինսանտա նէֆա տէյու պիր շէյ
 տահա վար տըր սէն ծնու պիլիբմիսին. սանա շէօյլէ
 ագնատայըմ քի, ինսան պիրպիրինէ տապան տա
 պանա զըտ հիւքիւմէթլէր թահթընտա պիր պէլտէ
 տիր. պու հիւքիւմէթլէրին պիրիսի ագըլ վէ տի
 կէրի նէֆայէր տիր: Պիր աոտմտէ նէֆա հիւքմ իթ
 մէյէ պաշլատըմը, ծնտա ագըլըն հիւքիւմէթի մահվ
 օլուր, վէ օ տտէմ նէ գատար ագըլըլը վէ էյի ա
 տէմ տախի օլաա, էն զիյատէ Ֆէնա վէ տիվանէ
 հիլեթի քէսպ իտէր: Պու գապիլտէն տիր պու
 տուտունուն աղասը տախի, քի պիր նէֆասանիյէթ
 վէ իտտաա բէնչէսինէ տիւշիւշ օլուպ կիճէ կիւն
 տիւղ դարուլարտա պաճալտրտա նէֆասանիյէթ
 կիւթտիյի քիմնէլէրին ալէյհինտէ ուղրաշըր տու
 ըուր. էօյլէ քի պէօյլէ պիր պիէմալ տուտու իլէ
 գօնուչուպ էլէնմէք, տէյուպ կիւլմէք վէ զէվգ
 իթմէք տէյիլ. հաթտա եէմէք եէմէք պիլէ բէք
 նատիր իաթըրընա կէլիր: Իլթէ պու տուտու տախի
 պու խուսուս իչիւն կայէթլէ միւքէտտէր օլուպ շու
 կէօրաիլիւն օտատա պէօյլէ կիճէ կիւնտիւղ եարա
 եալընըգ գաֆէստէ գուշ կիպի տուրուր քիմնէ իլէ
 գօնուչամաղ քիմնէյէ տէրտինի սէօյլէյէմէզ, պա
 խուսուս քի պու տէրտէ կէօնա կէօնա մանէալար
 վէրիլիբ. քիպար Ֆամիլեալարը իսէ, տիկէր տէրա
 լէրինի պիլէ հէրքէստէն մէսթուրու մահրէմ թութ
 մագտա կէզէրլէր. իլթէ պէօյլէճէ պաղէն գալպի
 թաշուպ քէնտի արասընտա կէօղ եաշլարը տէօքէր.
 Ֆագաթ օ տախի գօրգու վէ ինթիրաղլէ. օլմայա
 քի պէպլմէլէր պիր շէյ իշիթսին, վէ պատէհու

կէօղ եաշարոնը սիւրիպ կիտիպ եերինէ եաթար :
 նէ արիմ ֆարգ տէտիմ օ սասթ ֆիքրիմունէն հէր
 քէսին պիպիմ կէօղիւմիւղէ կէօրիւնտիւլի հալ իլէ
 հագրգաթէն հալի . պէն նէչէ տէֆալար պունա
 էմնալ ալթուն վէ էլմաս իչինտէ զարգ օլմուչ , վէ
 թապէն մալիքէ պուլունտուգլարը կիւղէլլիյի պիր
 իտէ պին կէօթէրէն սիւսլիւ , քիպար տուտուլա-
 րընը բահա եէթիլմէղ չիֆթէ աթլը ֆայթօնլար-
 տան էնիպ ինսան էլլէրի իւղէրինտէ այագլարը
 եերէ տէյմէտէն պէօյլէ պիր իղղէթ ու իքրամ իլէ
 հալաաա ուչուրուլուգլարընը կէօրտիլիմտէ անէ
 մութլու շու տուտուլա վէ տահա նէ մութլու
 պէօյլէ տուտունուն աղասընա տէր իտիմ . ֆագաթ
 տէտիմ Ապտալա իսանէն . ահ պէն օլմալըյըմ
 շունուն աղասընըն եերինտէ , շաչըն ատէմ նէ-
 յինէ կերէք սէնին պէյնուտէ պիր իտաաա սէպէ-
 պինէ էօթէքի պէրիքի իլէ օգրաչըպ հուգուրու իս-
 թիրահաթընը թէրք իթմէք . ահ տէֆա տէրիմ .
 պէն օլաամ . ծնուն եերինտէ պէնի էօլտիւրմէյէ
 տախի եաթըրահագ օլաալար էյվալլահ տէյուպ
 իչի թաթլը եերինէ պաղլարըմ , վէ ալըրըմ տու-
 տույու եանըմա , օթուրուրում ֆայթօնա պու կիւն
 շու քէօյտէ եարըն շու պաղչէտէ , օ պիր կիւն ֆի-
 լան եալըտա էյլէնիր կէղէրիմ տէտիմ : Սէնտէ
 շիմտի ճէվապ վէրտի Ապտալ . աղըլ հիւքմ իթ-
 մէքտէ տիր տէ ծնուն իչիւն պէօյլէ սէօյլէրսին ,
 եա սէնտէ տախի նէֆա հիւքմ իթմէյէ պաչլասըն
 պագ կէօղիւնէ տիւնեա կէօրիւնիւրմի : նէֆա ին-
 սանըն պաչընը էօյլէ պիր տէօնտիւրիք քի ինսան

տիվանէլէրտէն պէթէր էֆրեսարու իտաաապընը ,
 գալպու տիւաղընը քիւլլիլէն թէպաիլ իտէր : Պու-
 նու սանա պիր պաչղա թէմսիլ իլէ տախի թարիֆ
 իտէյիմ :

Պիր վալիտէ վէ պիր թանէճիք գըզը պիրպիր-
 լէրի իլէ սօն տէրէճէ իչթիյաղ ու մուհապպէթ
 իւզրէ իմարը էօմր իլլէմէքտէ իքէն , սօնրատան
 պիր գաղանա մէպնի՛ գըզըն վալիտէսինին իքի
 կէօղլէրիտէ ալիլ օլաա , գըզ պիր թանէճիք սէվ-
 կիւլիւ վալիտէսինին պաչընա կէլէն պու գաղա ի-
 չիւն նէ գատաք քէտէր իտէր , աղլար սըզլար ,
 սէնէլէրճէ եաա թութար , արթըղ ծաաան սօնրայ
 տիւնեա քէնտիսինէ գընտան կիպի օլաք . հալ պու
 քի միւրուրի զէմանտէն սօնրայ մէղքիւրէ գըզ
 ալէազա գանձասընա թաղըլըպ , պիր տէլիգան-
 լու իլէ մինասիպէթ ալըշաբըսա , վէ մէղքիւր տէ-
 լիգանլու գըզըն իանէսինէ կէլուպ կիթմէյէ տէ
 պաչլասա , պէօյլէ պիր հալտէ վալիտէսինին կէօղ-
 լէրի իչիւն հիսս իթտիլի աճը ու քէտէր գըզըն
 գալպինտէն եալաչ եալաչ տէֆու իղալէ օլմանա
 պաչլար : Գըզ տէլիգանլու իլէ մուհապպէթի ի-
 լէրի վարտըրտըգճաղ վալիտէսինին ալիլլիլի իչի-
 նէ տէ եարամայա պաչլար , վէ մուհապպէթ սօն
 տէրէճէյէ վասլ օլաուգտա , վալիտէմին գուլաղ-
 լարը աա սաղըր օլայար տէյու աբղու իթմէյէ
 պաչլար : Աիչալէ գըզ քէնտուսինէ նէֆա հիւքմ
 իթմէլալիլ վաղըթլար պէօյլէ՛մի իտի :

Իչթէ նէֆա ինսանըն ալպաղընը պէօյլէ թէպ-
 աիլ իտէր : Պու կէօրտիլիւն տուտու շիմտի հա-

լինաւն օ տէրէճէ թաճիղ տիր զի, շու հալի իլէ շունճա տէվլէթու վարլոյէթ իչինտէ օլմագաան իսէ, գօճասը քէնտուսինէ պէնտ վէ ուլղուն պիր ֆուգարա գարըսը օլմայը տահա զիեատէ միւրաճճահ թութար:

Պագ հէյէ շու տիւնեանըն հալինէ. տիւն կիւնախղ պէն պու սօգադտան կէչիջօլուտում, եինէ պու տուտու պու շահնիչիրտէ օթուրմուշ սօգադա նազար իտիյօր իտի. պէնիմ եանըմտա թա պու տուտունուն հասէտ չէքտիյի կիպի պիր ֆուգարա գարըսը սըրթընտա պիր սօլղուն էսքի ֆիսթան պաշընտա պայաղը եաղմատան պիր ֆօթուղ, այագտա պիր եամալը բօթին կիյմիշ օլուպ՝ եանընտարի էսկի սէթրէլի գօճասը իլէ գօլ գօլա թագմըշ գօնուշարագ կիտիյօրուտու. գօճասը տիյօրուտու քի պու կիւն էքմէքճիլի նէ եաբարգ եաբարգ գանտըրարգ վէրէսիյէ պիր էքմէք ալտրգ ամնա գաթըղը նէ եաբաճաղըղ պիրմէմ. գարըսը տա տիյօր իտի քի, օ տէրտիմ տէյիլ պու կիւնտէ գաթըղսըղ եէրիղ ամնա շու էվ սահիպինն արթըղ եիւզիւնէ պագամանեօրում. պու եէնի այընտա ծն եէտիսի օլտու. պու այ պաշըտա եաղլաշըյօր, ծնու տիւշիւնիւյօրում նէ եաբաճաղըղ, վէ պատէհու գարը պու շահնիչիրէ պագուպ, ա՛հ շու շահնիչիրտէքի օթուրան տուտույա նէ մութլու, ծնուն պէօյլէ տէրտէրի եօղ աըր. եէյուպ իչուպ եան կէլէճէք տիր տէտի. պու տիւնեանըն հալինէ կիւլէրմիսին աղլարմըսըն. պագ պու տուտունուն հասէտ չէք-

տիյի քիմնէլէրտէ տէ նէ տէրտէր վար: ինսան գըսմը տիկէրինին էյլիլինի կէօրիւպ, տէրտինի կէօրէմէյէն պիր քէօր աըր: Իքի կէօղլէրի ալիլ պիր տիլէնճի տէյնէյինի քէնտույէ գըլալուղ իտէրէք, եօլտա կիթտիյի եէրտէ գարշուսընա չըղուպ պիլա ֆիւթուր վէ աճէլէ գօշուշան պիր գաշ քիչիյէ բաթ կէլուպ, ա՛հ նէ մութլու շունլարա. կէօղլէրի ալըգ օլմուշ օլտուղու իչիւն գօրգուսուղ վէ սէրպէսթճէ ֆէրահ ֆէրահ կէղէլէր տէր. քէօրուն հասէտ չէքտիյի քիմնէլէր քիմ տիր պիլիբմիսին. պիր թանէճիք գըլմէթլի չօճուղու գաղանն գույուեա տիւշմիւշ օլուպ՝ գօճուլուգտա օլմն վիտէր վէ վալիտէսինէ խապէր վէրիլիշ օլուպ՝ չօճուղու գուրթարապիլիբմիյիղ գուրթարամագմըյըղ աճէպա տէյու գաթի իւմիտ վէ հէյէճանը գաղլիլէ գօշուշանլար տըր: Քէօր պիրաղ տահա իչէրի վարուպ էվին պիրտիսինն էօնիւնտէն կէչէր իքէն, պիր չօգ բարա սայըլմաը սէսի իչիտուպ, ա՛հ նէ՛ մութլու շունլարա, նէ՞ չօգ բալարը վար տըր տէր: Հտսէտ չէքտիյի քիմ տիր պիլիբմիսին, էվին աղասընըն վիճուտի ծնուլմաղ եարէլէրէ օղրամըշ օլուպ՝ ճէրբահա թէէտիյէ օլունմագ իչիւն սայըլան բարա տըր: Պա՛գ քէօրա տիկէրլէրինին էյլիլինի ֆարգ իտէպիլիյօր ամնա տէրտիլէրինի ֆարգ իտէպիլիյօրմու:

Իշթէ հէր ինսան: տախէ այնի պէօյլէ տիր. տիկէրլէրինին ինչա իթտիրտիյի միւքէլէֆ պիւնալարը, աթլարը, ֆայթօնլարը, բարալարը, էլմասլարը կէօրէպիլիլ. ֆագաթ ծնլարտարի տէրա-

լերի կէօրեմէզ, վէ պու ճիհէթլէ տայիմա հերքես հալինտէն թէչէքքի խտէր տէտի:

Ապտալըն լագըրարլարը եափաշ եափաշ ֆիքրիմէ թէհէսիր իտուպ կէրչի իաքեաթ օլուր ըարմ. ֆագաթ չու տուտունուն տէրա իթտիյի շէյ պանաբէք ապը եօգտան պիր շէյ կէլիր իտի. ֆիթնէ Ապտալ զանն իտէրսին քի ֆիքրիմտէն կէչէնի տուխի պիր իտի. սէն շիմտի ֆիքրիմտէն տէրսին քի պէն տուտունուն եէրինտէ օլաթ պու շէյի հիչ պու գատար տէրա իթմէմ. հաթտա տէյլըմի քի պիր գարընըն աղասը հէր վաղըթ եանընտա օլմատըղը գարըյա միւճիպի իֆթիլտար վէ ֆէրասիյէթ տախի օլուր. պու սէնին տէտիյին ֆուգարա գարըլարը հազգընա սահիհ տիր տէտի Ապտալ. ընլարըն հազգընա գօճալարը էվլէրինին էքսիյինի գարուտան պըրագսըն տա քէնտիսի կիթսին, օգատար թէհէսիֆ իթմէզլէր, չուն ընլարտա պու տէրտի պաստըրաճագ տահա նէչէ տէրտլէր վար տըր. ֆագաթ քիպար գարըլարը ֆագըրըղըն հէր կէճնա սըգընթըլարընտան էզատէ օլմուշ օլտուզլարը իչին, ընլար տա սանա ուֆաճըզ կէօրինէն պէօյիւք պիր տէրա օլուր, վէ պէհէր աւտէմ հազգընա տախի պու պէօյլէ վաղը օլուր:

Պու ճիհանտէ էօյլէ պիր հալ տահա վար տըր քի տէրա տէրտի պատթըրըր, եանի սէն պիր շէյի տէրա իտիյօր իքէն՝ նակեահէն ընտան պէօյիւք պիր տէրա տահա զուհը իտէր քի էվլէլքի տէրալինի ունուտուրսուն:

Պիրիսի սէվկիւլիւսինտէն այրըլուպ գուրպէթ է

չըզար. եօլտա կիտէր իքէն ուֆաճըզ տաղլար կէօյիւնէ պէօյիւք կէօրինիւր. քիչիւք օվալար կէնիչ եայլա կէօրինիւր. զըստա եօլար ուզուն կէօրինիւր, չուն օգատար վէրտիյի միւտտէթտէ կէրի տէճնէճէյինի հիտապ իտէրէք կիթտիյի իչին եօլ եազըն օլսուն տէյու իաթէր. մէզքիւրուն հազգընա էննայի բահտէ չայլարըն բունարլարըն թապիաթտան տիրլիւ բէնկտէ չիչէքլէր իլէ տանատըմըշ սու պաշլարընըն, եէչիլ եարրագլը սըգ աղաճլարըն, ալտըղը հավանըն, իչտիյի պէրբահ սուլարըն դէվգու սէֆասը հարամ տըր, չուն ընուն աղլը ֆիքրի սէվկիւլիւսինտէ օլուպ պախը սէֆա իտէճէք շէյլէր տախի միւճիպի աղապու նէֆրէթ օլուր. պէօյլէճէ կիտէր իքէն գազաէն աթտան տիրչիւպ պիր այաղը պիրաղ ինճինիր: Պիչարէ եօլ իսաթիւնտէ տիր տէ հէքիմ ճէրբահ նասըլ պուլապիլէճէք տիր, նէ իտէ քէնտիսի օլտուղու հալ պաղլար սարար. եիւզինէ պագմատըղը չիչէքլէրտէն մուպիճէ տիրչիւնիւր. աղաճլարըն եարրագլարընտան եազը եաբար. պու աբատա սէվկիւլիւսի եինէ լաթըրընա կէլիր ամնա, կէրիտէն այաղընըն սըզըսը պըրագմազ քի էվլէլքի կիպի պիր տիրլիյէ տալիընըդ իլէ իւզէրինէ տիրչիւնսին. պէօյլէճէ իսկէլէյէ վասլ օլտուգտա, եա պիր գանըլը գաթիլ եա պիր խըրսըղա սիմաճա միւչապէհաթը օլտուղու իչին հիւքիւմէթ թարաֆընտան թութուլուպ մահպէսէ իլգա օլունուր. պու տէֆատա այաղընըն աճըսընը ունուտուր. պու եէնի պէլա իլէ ուզրաշնոյա պաշ-

լար. Իսթինթագ Իսթինթագ Իւզէրինէ հայլու
 կիւնէր ուղրաշուպ, դապահաթսըզ օլտուղունու
 թէպէյեիւն իթտիրէմէզ. ուզագ պիր առայա մէն-
 ֆի օլմայա իլան օլունուր. պու տէֆա տա մահ-
 պուսու ունուտուր, վարօրա պինէր իքէն ֆիլքրին-
 տէն, էյ առէմ պէն նէ հիսապ իտիյօր իտիմ նէ-
 օլտու տէյու թապիի պիր թէֆէք.քիւր կէչէր ամնա
 սալթ օ դատար, ծնտան զիյատէ տիւչիւնմէյէ տէ
 վագըթ եօզ, նիչիւն քի թա պաշնտա հիւրիւմէ-
 թին մէմուրու էօրֆիւլիւ պիր հիյեէթ իլէ վէ տար-
 դըն պիր սէօյէյիւ իլէ թիւֆէնչին տիպճիյին
 վուրմագ իչիւն եօզարը դալտըրմըզ «հատէ ուլմե
 չատուդ էթ նէ տիւչիւնիւյօրսուն» պաղըրըյօր =
 Պիչարէ տախի պինուպ աշըզ տէնիզէ վապ օլ-
 տուգտա ալ սանա պիր ֆուրթունա քի եէր կէօյէ
 գարըըյօր, հասէր աղնամագ տալղալար գըչտան
 կիրիպ պաշտան չըգանօր, մէտէտ Ալլահ, պու
 տէֆա տա պիչարէ՝ շու գուտուրմուշ տէնիզանէ
 էզատէյի սէր իտիւպ իսկէլէյի թութտուրուր ի-
 սէմ, հիւ պիր շէյի տէրտ իթմէյէյիմ պաղըրըչմայա
 պաշլար :

Եու զալիմ տէնիզատ ֆուրթունա վէ ապ-
 դալարա էյլէնճէ օլուպ, տէրտու պէլանըն սօն
 տէրէճէպինէ վապ օլմուշ օլան պիչարէնին հալի-
 քէնտի հագգընա նէ իսէ, պու սանա ապը եօզ-
 տան կէօրիւնէն տուտունուն տէրտի տախի քէնտի
 հագգընա էօյլէ տիր. չիւնքի ծնտան պաշգա վէ
 ծնտան պէօյիւր տիկէր պիր տէրտի աահա եօզ
 աըր քի պու Վիւչիւք տէրտի ունութտուրսըն :

Տէրա տէնիլէն շէյ պիր պէօյիւք առէմէ վէ-
 քեպէթ իտէն պիր Վիւչիւք առէմէ պէնզէր տիր.
 նաաըլ քի օ պէօյիւք առէմ՝ պիր եէրէ կիթտիրտէ
 եէրինէ պիրիտինի նասպ իտէր, նասպ օլունան ա-
 տէմ էվիլէլ Վիւչիւք իտի ամնա շիմաի հալը
 հագըրտա ծնտան պէօյիւյի օլմատըզը իչիւն, աը-
 թըզ պէօյիւք օ օլուր իսէ, տէրտ տախի թըլիզը
 պէօյլէ տիր: Պիր տիկէրինին տէրտի Վիւչիւք իմիշ
 ետիտտ սանա Վիւչիւք կէօրիւնիւյօր իմիշ տէյու
 սէնտուսինէ տախի էօյլէ Վիւչիւք զանն իթմէ: Փա-
 դաթ Ալլահ ազիմիւլլանըն ազըլ սըր իրմէզ հիք-
 մէթլէրինէ պազ քի՝ տէնիզատ պալըգալար պիրպի-
 ընի գօվաշատըզլարը կիպի, տէրտլէր տախի պիր-
 պիրինի գօվաշայօրլար, վէ Լօզման հէրիմին չարէ
 իտէմէտիյի պիր տէրտէ տիկէր պիր տէրտ մուա-
 լիճէ օլայօր :

Պունտանտա գաթի նազար պիր առէմ՝ տի-
 կէր պիր առէմին տէրտինէ վագըֆ օլապիլմէք ի-
 չիւն, էվիլէլա օ առէմին նէ ախազտա վէ նէ
 էֆրեարտա օլտուղունու վագըֆ օլմագ իզթիզա
 իտէր :

Էվիլէլա պու գարը գըսմընտա էօյլէ պիր նա-
 թուրա վար աըր քի թապիի պիր մէյլ իլէ ազալա-
 րընա աշուրի մէրթէպէտէ սատագաթ վէ մու-
 հապպէթլէրի վար աըր, ամնա սէն պաղը ֆու-
 գարա գարըլարընտա պու տէտիյիմին դըտարըր
 կէօրիւպ տէ պու սէօղիւմիւ եաղնըզ զանն իթմէ.
 Փուգարա գարըլարընտա էօյլէ շէյլէր վագու-

պուրութեամբ թապիւն սէպէպլէրէ մէպնի օւմայուպ՝
 խարիճտէն սէպէպլէրէ մէպնի տիր . չուն ծնլարըն
 գօծալարը եա օ աըր պէտախլադ պիրիսի օլուպ ,
 դարըսը քէնաուսինսէն նէֆրէթ կէթիրիր . եա օ
 աըր քի գարը նաթուրասընա էն զըտ օլան՝ քէն-
 աույի իշրէթէ վէրսիշ օլուր , վէ հէրսինսէն չօդ
 վազը օլանը գօծասընըն ֆագըրըրը սէպէպլինէ
 չէրէլէն զարուրէթտէն նէշաթ իտէր . ամմա քի-
 պար գարըլարընտա գարը գօծանըն մուհապէ-
 թինէ մանի օլան պու իւշ խուսուսուն եալընըդ
 պիրինճիսի պազը պուլունապլիր :

Պունլար աղալարընըն վարիյէթի սայէսինտէ
 կէօնիւլէրինին հէր իսթէտիյինի եաբապլըտիւրլէրի
 իչին աղալարընը զիյատէօյլէ սէվէրլէր : էվվէլա
 պու սէպէպլ իչին աուտունուն պու տէրաի քէն-
 աուսինէ բէք պէօյիւք տիր : իքինճիսի պու գարը
 գըամընտա պիր աճայիսլմի տէսէմ , պիր նաթուրա
 տահա վարաըր քի պունլար կիւղէլ օլմայա եա-
 խօտ կիւղէլ կէօրիւնմէյէ միւճէրրէտ մուհապլէ-
 թէ պիր սէպէպլ օլուն իչին հալվէս իթմէյուպ՝
 սալթ պիր գուրու կէօսթէրիշ , վէ պէյհուտէ պիր
 շանու չէրէֆ իչին հալվէս իտէրլէր . էօյլէ քի պիր
 գարընըն էն պէօյիւք քէյֆի հէրքէսին քէնաուսի
 իչին նէ կիւղէլ իմիշ , եախօտ շու չէյի նէ կիւ-
 գէլ եագըլաըրմըլ տէմէսինսէն իպարէթ տիր :

Պունլարըն ֆիքրի սէպէպլ տէնիլէն չէյի ալա-
 մազ . պէյնլէրինին պու թարաֆը պօշ աըր . պուն-
 լարտան պիրիսինէ մա՛րէմանէ տէսէն քի շու սէ-
 նին հէրքէս կիւղէլիլինէ հայրան օլուն տէյու ,

արպու իթտիյինին սէպէպլ նէ՞ տիր տէյու . հիշ
 նէ օլաճազ , իչթէ քէնաուսի սէպէպլ տիր տէր :
 Գարըլարտա պու նաֆիլէլիք զալիպա շունուն ի-
 չին օլմուշ օլմայը քի , պունլար թապիաթըն քէն-
 տիլէրինէ կիւղէլիլիքտէն մաատա պիր չէյ իհան
 իթմէմիշ օլաուզունու կիղլի պիր թապի տույղու
 իլէ պիլուպ վէ տիկէր թարաֆտան քէսպը չէրէֆ
 իտէճէք պիր չէյէ մալիքէ օլմաարդըրընը տէրք
 իտիւպ՝ պու նաֆիլէ վէ տիվանէճէ սէպէպլիզ պիր
 չէրէֆ իլէ կէօնիւլէրինի էյէնտիրիյօլլար : Լագըր-
 աըմը շուրայա կէթիրէճէյիմ քի , պու տուտու
 թապլիյաթտան պու տէրէճէ կիւղէլիլիէ մալիքէ
 պուլունմուշ իքէն , հիւսնինէ հայրան օլուպ՝ կիւ-
 ղէլիլիլինի մէտհա սէնա իթօին տէյու արգալէտիլի
 աղալարըն պէյհուտէ թէլաշլարը սէպէպլինէ բէք
 նատիր օտաորնա կէլէպլիւմէսի , վէ կէլսէ տաիի
 եիւղինէ պիլէ պազմամաը տուտունըն հազգընա
 տիւնտաա պուլունան տէրալէրին էն պէօյիւլիւ
 տիր :

Տուր տուր սանա պիր չէյ տահա սէօյլէյիմ
 քի , տէրտ տէնիլէն չէյ՝ ինտանի նաթուրանըն քէն-
 տիսի տէմէք տիր օլաուղունու աղնայասըն , եանի
 ինտանտաքի ունուտուճուլըդ . պու շիմտի էլմաս-
 լար տէնիլիլիտէ զարգ օլմուշ տուտու քիմին գը-
 զը աըր պիլլըմիսին : Պունուն բէտէրի իլք վա-
 գըթլարընտա էրէյիճէ հալի վազթի եէրինտէ պիր
 էանաֆ իտի . հալ պու քի սօնքատան ֆէլէլին աճը
 ճիլլէսինէ մէպնի իչի ազսի կիտուպ՝ օ տէրէճէ
 փէրիշանիլէթէ կիրիֆթար օլու քի՝ գարըսը էօ-

Թէքինատէն պէրիքինատէն կիզլի սատադա իսթէյէ-
րէք, կիւճպէլա պիր պօշ էքմէք բազասը թէտա-
րիք խէպիլուպ, էթ եէմէյինին դօմնուտան դօ-
դուսընը ալապիլիլըէր իտի:

Պու աուտու օ վագըթլար սէքիզ օն եաշընտա
թըքըլ պիր դըզ չօճուղու իտի: Բէտէքինին իւթ-
պաշ աէօքիւք, պաշընտա պիր բիւսկիւլիզ էսէի
ֆէս, տիզինտէ դըրդ պէշ եէքինատէն եամալը պիր
բանթալօն, այաղընտա ալթը եօգ պիր էսկի այազ
գապը, պիչարէ ֆէլէյին սիլէսինտէն բէրս օլուպ
եուվարլանուպ սօգաղարտա սիւրիւնիւր կէղէր
իտի. էօյլէ քի հայի փէրիչան օլան քիմնէլէրէ վա-
զը օլաուղու միսիլու, պունըն բէտէքինին տալի
աթիզ տօսթլարը վէ ագրապալարը պունու սօ-
գագաա բասթ կէլտիքտէ կէօրմէդ լիքտէն կէլիւ-
լէր իտի:

Իշլէրինատէն պազըլարը պիր դուրու սէլամ
վէրմէք միւրատ խտէրէր իտի իտէ, պու սէլամըն
սէպէպինէ քէնաուլէրիլէ պիր մինասիպէթ վէ
թէքիֆօսիզիք բէյտա իտուպ աէ պիր կիւն տէյէլ
իտէ, պիր կիւն տէրաինի իֆատէ իթմէյէ կէլէմէ-
սին իհթիմալինէ մէսնի սէլամ տալի վէրմէզլէր
իտի, վէ էկէր իշլէրինատէն պազըլարը գիյատէ ին-
սանիյէթ լիճէ գօրուպ պիր սէլամ տալի վէրիլէր
իտէ իտի, սէլամըն արգասընա պիր դաշ բարէ էօ-
տիւնճ իսթէմէյէ գալգըչամասըն իչիւն սէլամ վէ-
րէճէրլէրի վագըթ կիւյա պիր սըզլէթ իշլէրի վա-
սըր կիպի աճէլէ եիւրիւմէյէ պաշլարլար իտի:

Պունլար փէրիչանիյէթին թապիի հալլէրի աէք

սաղըն սանա տա պէօյլէ պիր հալ վագը օլուրիսէ
սէնտէն եիւղ չէվիւրէնլէրէ նէ կիւճէն, նէտէ ֆէնա
սէօյլէ. չուն գապահաթ ծնլարըն օլմայուպ սէնին
փէրիչանիյէթինին տիր: Բէսամլար չէյթանըն բէս-
մինի այգըրը էօրֆիւլիւ բէսմ իտէպիլմէք իչիւն
տիւչիւնմէտիքլէրի հիյեթթ գալմազ, պանա գա-
լըրաս՝ չէյթանը պիր բարասըզ ատէմ բէսմինտէ
եաղսալար, էն էօրֆիւլիւ հիյեթթտէ եաղմըլ օ-
լուրլար:

Պու տիւնեատէ պիր քիմնէնին հալինէ վագ-
թընա տիւչիւրմէսի այնի պիր գիյատէ գալապա-
լըզըլ վէ պիրպիրինի եիթէրէք սիւրաթիլէ գօշու-
չան իզտիհամըն իչինտէ պիրսիինին տիւչմէսինէ
պէնգէր տիր, քի արթըզ հէր բասթ կէլէն ծնուն
իւզէրինէ պասուպ չըղնայուպ կէչէճէք տիր, հաթ-
տա օ գալապալըըն իչինտէ էօյլէ տույղուսըզ վէ
գաթտար ատէմէր տախի պուլուհաճազ տըր քի,
«օխ չու ատէմ հէր քիմ իտէ տիւչտիւլի նասըլ էյի
օլմուշ. գալտըրըմըն օրասը չուղուրլաշմըլ օլուպ
կէչուպ աէօնտիւքճէզ աեաղըմ իչինէ կէօչէր բա-
հաթսըզ օլուր ըտըմ. շիմտի պունուն տիւչմէսի
իլէ օ չուղուր տիւղէլիլ տիր տէյէճէք տիր պուն-
տան տա մաատա սէն հէրքէսին աեաղարը ալ-
թընտա չըղնանըպ բէստիլ քէսիլտիլին եէրտէ, սէ-
նին իսթիւնէ պասուպ կէչէնլէր սէնին պու հա-
լինէ կէօնակէօն ուեար ույմաղ մանէալար վէրէճէք
տիրլէր: Քիմիտի կէօզիւ քէօրմույուտու տիւչմէյէ
իտի տէյէճէք, քիմիտի թօբալ աեաղը իլէ գալա-
պալըըն իչինտէ նէ իչի վար իտի տէյէճէք, լի-

միտի կեչէնլէրին աւագլարը . քէնտիսինէ թագըլըլը
 տիւշտիւնլէր տէյի մախաուս էօյլէ ետթմըշ տըր տէ-
 եէճէք , քիմիտի քիմալիլուր սէրհօշմու աըր նէ տիւր-
 աէյէճէք , քիմիտի ծնու պէն պիլիբիմ թէն իւր խալ-
 ֆօտուլ իտի , իշթէ շէօյլէ իտի պէօյլէ իտի , ծնու-
 իչիւն ծնա օ տիւշմէք միւսթաճազ օլուպ ծնա պիւր-
 թէքմէ տաճա զիւսատէ վուրան սէվապա կիւրէր
 աէյէճէք տիր :

Պունա ֆէլէք թէքքէրէյի տէրլէր . ալթընտու
 գալաճագ օլուր իսէն , պուճլարըն հէքսինէ գայիլ
 օլաճագսըն : Սօգադատ քէլրլէրին գալղա իթաի-
 յինէ տըգգաթ իթաիլին վաթմը տըր , հէք հան-
 կըսը ալթտա գալըր իսէ , տիկէրլէրի հէքսի ծնու
 իւղէրինէ հիւճմ իտէրլէր , վէ էն ուղազտան դօ-
 շուպ կէլէն պիր . քէլր տախի նէ եաբուպ եաբուպ
 գալապալըղը եաբուպ , օ պիշարէ ալթտա գալան
 քէլրին պաճագընը ըսըրըր . տիկէրլէրի պէր թա-
 բաֆ էթ աէ , շու էն ուղազտան կէլէն . քէլրէ պիր
 սօր պագալըմ շու պաճագընը ըսըրաըղը քէլրին
 գապաճաթը նէ տիր տէյու , էկէր հայլանըն տիլի
 օլաճագ օլտա , հիշ շիւպհէսիղ վէրէճէյի ճէվապ
 ծնուն գապաճաթը ալթտա գալտըղը տըր աէյէ-
 ճէք տիր :

կէլէլիմ շիմտի նագլիլէթիմիղէ :

Պու տուտուտուն քէտէրի հայլու սէնէլէր տա-
 ճա պէօյլէ ֆագըրըղ քէնչէսինէ տիւշար օլմուշ
 ըսը հալ պու քի պու էվին ազասը պիր կիւն մէղ-
 քիւրուն գարուսը էճնիւստէն կէչէր իրէն , պու
 քէնճիրէտէ կէօրիւպ վէ պիմանէնտ

կիւղէլլիլինէ վուրուլուպ մէղքիւրէյի ալմայա գա-
 րար վէրտի , վէ պէօյլէճէ պու տուտու քէտէրի-
 նին ֆագըր գուլիպէսինի թէքք պիլլէ , աէօրթ
 աթլը ֆայթծնլարա բաքիպէն պու գօնազա կէթի-
 րիլուպ էլմաս վէ միւճէվհէրլէր իչինէ պաթար :
 Նաթըլ . շիմտի եանընա կիթ պիր սօր . քէտէրինին
 օ վիրան գուլիպէսինի վէ ծնտա շէքաիլի զարու-
 րէթի հիշ իաթըր իտէր մի . էվվէթ պագը իաթ-
 րընա կէլիր , ամնա նէ վագըթ քէնտիսինի քիւշիւք-
 լիւյինատ օ սէֆիլ հայլէրինատ կէօղէտուպ , գայը-
 րան սէֆիլ աթալարը հայլէրինի պունա իֆատէ
 իտուպ պիր իմտաա իսթէմէյէ կէլաիքլէրի վա-
 գըթ , քիւշիւքիլիլինատ վէ զարուրէթիւնատ օ գա-
 տար մուհապպէթլի օլտուղու աթալարընա շիմտի
 ապա պագմատըղտան մաատա ծնօրումու սագաթ
 տըր աէյէրէք էվէ տախի կէթիլթմէղ , ուշագլարա
 թէնպիհի տիր գարույու աշմաղլար , վէ էկէր պա-
 գէն աղըր էսիպ վէ հայլանլարտան օլտուն միւ-
 րաճճաճ թուլթուպ հայլանլարըն էճնիւնէ տէօքիւ-
 լէճէք եէմէրլէրի ուշագլար իլէ եօլլար իսէ , ու-
 շագլար տախի եօլտա կիտէր իրէն եօլուն ուղազ-
 լըղընտան իւչէնուպ , օ եէմէրլէրի սօգազտարի
 քէօրէրլէրին էճնիւնէ տէօքիւպ վէ շիւլիւր պու
 պէհանէ իլէ պիրաղ բաճաթ իտիլօլու գ տէյու կի-
 տուպ գահվէնին պիրիսինատ պիրաղ քէյի չաթըպ
 գալղուպ կէլիրլէր : Նաթըլ օղլում . շիմտի պէն
 սէնի պիղղաթ պու գօնաղըն իչէրուսինէ վէ պու
 օտանըն իչինէ կիրմիշ օլմասամտը , շու պէնիմ
 միսաֆիլ օլտուղում վէ սէնին գատիմ իչինատ սա-

քին օյտուղուն տիւնեատէ նէլէր վար իմիչ խապէ -
րին վա՛րմը խախ :

Շխմտի ազնատը՛նմը քի սէն պու խանէլէրի ,
այլծունչարը վէ էլմասլարը կէօրէպիլիր խախն ամմա
տէրտլէրինի կէօրէմէղ խախն տէ օնուն իչլուն հա -
լինատէն սօն տէրէճէ շիքիայէթ խտուպ , օնչարա ա -
չուրի հասէա չէքէր խախն :

Իչթէ պու տուտու վագթը իլէ պու տէրէճէ
պիր ֆուգարա էվլատը օլմուչ օլարագ պու մէմու -
լին կայրի պուլտուղու տէվլէթին տասնա զիյատէ
սէֆասընը սիւրմէլի տէյիլմի տիր : էյի քի նէ հալ -
տէ օլաուղունու կէօզլէքին իլէ կէօրախն . շխմտ
պու գատար վագրիէթ վէ էլմասլար իչինտէ տիր
ամմա պունտան սէքիզ օն սէնէ մուգատտէմ՝ բէ -
տէրինին գուլիպէսինտէ պիր պաեազը ֆիսթանու
վէ պիր գապ էթ եէմէլինէ հասէա չէքիպ տէ
պուլամատըղը վագըթլարտան զիյատէ պիր սի -
րուրու սաստէթի դալպէ մայիքէ տէյիլ տիր .
օ վագըթ կիյտիյի՛ օրասը պուրասը եըրթըզ պեր
էսիի ֆիսթան ըտը . շխմտի էլմասլը գաթ գաթ
թիւլ ֆիսթանչար տըր , ամմա օ վագըթ տա պու
տէրտլէր եօղուտու . օ վագըթ պեր եըզըզ վի -
րան գուլիպէտէ այլծընտա պիր ուֆագ էսիի վէ
թէք մինատէր , ֆիսթանընը եօրղան վէ ինճէ պէյա
գօլլարընը եասաըզ իտէրէք եաթար ըտը , ամմա
վիճուտի սաղ , քէնտուսի ճէօհէրլի խախ . շխմտ
պիրաղտան եաթարըղ եաթարը կէօրէճէքսին ամմա
շխմտի տէ իքի կիւնիւն պիրիսի խասթէ վէ նասի -
գաճ տըր . օ վագըթ օ կիւճպէլա պուլտուղու պօշ

էքմէյի ըսըրտըղը կիպի բագլալա եէր կիպի եէր
խախ . շխմտի այլծուն թէրսիլէրտէ այլծուն չաթալ
պըչագլար իլէ տօնանմըչ էնվայի նէֆիա եէմէրլէր
բիշիպ էօնիւնէ կէլմէքտէ տիր ամմա հէրսինտէն
պիրէր լօղմա իքրաս իտէրէք կիպի վէ զօր իլէ եէ -
մէքտէ տիր . վէ չաթալը եէմէյէ սաբլայուպ աղ -
զընա կէօթիւրէնէ դատար աճէպա պու եէմէք
թօգանը՛րմը թօգանմաղմը տէյու օլգատար տի -
չիւնիւր քի՛ սըճագ եէմէք աղզընա կիրէնէ գա -
տար պուղ քէսիլիր :

Իչթէ պու տէրտլէր տախի ինտանըն թապի -
ալծընա մախսուս օլան կէչմիչի ունութմագլըղտան
նէչաթ իտէն տէրտլէր տիր : Սէֆիլ աթալարընա
էլտէն կէլէն իմտատու մուավէնէթի իթմէտիյի
տախի պու սէպէպտէն նաչի տիր . չուն էվլէլքի
քէնտի չէքտիյի զարուրէթի շխմտի քէնտուսի չէք -
մէտիյի իչիւն օնչարը տախի չէքմէյօր զանն իտէր :

Պուրածըգտա կինէ սապըլմ՝ թիւքէնուպ պու
լագըրտըն Սպտալ պապա տէտիմ՝ եինէ բէք զի -
եատէ ազլէ մուղայիր պեր լագըրտը տըր . սէն
քէնտին տիյօրսըն քի , աթալարընըն նէ հալտէ օլ -
տուղլարընը պիլիր տէյու . օլլը՛ւմ՝ ճէվապ վէրաի
Սպտալ . պէնիմ շխմտիյէ գատար սանա սէօյէ -
տիլլէրիմտէն չըգաճագ նէթիճէ՛ պիր տաէմին
տիկէրինին էյիլիյինի կէօրիւպ տէրտինի կէօրէմէ -
տիյի տիր . անճագ ինտանտա էօյլէ պիր նաթուրա
տասն վար սըր քի՛ տիկէրլէրինին տէրտինի կէօրսէ
վէ պիլտէ տախի , օ տէրտ քէնտուսինին պաշընտա

օրնաորդ ճա տույամազ: կէօրմէք վէ պիւմէք՝ տույ-
մազ տէյիլ տիր:

Պունու սանա պիր թէմնիլ իլէ ազնատըպ սր-
թըզ պու օտատան չըգալըմ. գիրա տուտունուն
ույգուսը կէլմէյէ պաշատը:

Պիրիսի էօյէ պիր պէօյիւք վէ տէհէթլու ճի-
նայէթ սահրպի օրնու շօսա, թի հիւքիւմէթ ծու
ատէթա դաթլ իթտիրմէյէ գանաաթ իթմէյուպ,
մէղքիւրու իպրէթի ալէմ իչիւն պիր մէյտանըզ
եէրաէ տուրաուբուպ էթլէրինի պըչազ իլէ բարչա
բարչա տօղբամայա էմր իթսէ, մաալիւմ թի պէօյլէ
պիր էօրֆիւլիւ սէյրանա տախի գաբը երքէք չօզ
գալապալըզ թէճէմիւ իտէր: Մէգքիւրըն եանընա
ճէլատար վարուպ, վէ պըչազլարը պիլէյուպ
գուլաղընըն պիրիսինի վէ պատէհու օ պիրիսինի
քէսաթրաէ՝ գալապալըզըն իչինաէն «վայ» սէս-
լէրի իշիտիլմէյէ պաշար, ճէլատար մէղքիւրըն
պուրնունը քէսէրլէր. բարմազլարընը թէք թէք
քէսէրլէր, վէ կէօյսիւնէ պըչաղը սարատըզլարը
կիպի գալապալըզըն ախուվախը, ինիլթիտի, աման
պաղըրչմալարը էֆլաթէ չըգար. պսյըլան հան-
կըսը, կէօղիւնի գարաեան հանկըսը. ֆագաթ
պունլարըն իպրազ իթտիրքլէրի շու ինիլթի վէ պաղ-
ըրչմազ օ էղլիլէթի քէնտիլէր տախի տույտուգա-
ընտան նաչի օրնայուպ՝ սէյրինին քէնտուլէրինաէ
հուսուլէ կէթիրտիլի պիր իւրքիւնթիւ վէ էսէրը
չէֆգաթտան նաչի տիր:

Իշթէ իսպաթը:

Մէգքիւր տէհէթլու սէյրանը ախուվախ ի-

տէրէք սէյր իտէնին պիրիսինին արգաարնտան պի-
րիսի պիր ուֆաճըզ իյնէնին ուճունու թէնինէ
պաթըրաս, հանիյա օ եիւրէյի տայանմայարազ
գաթիլի սէյր իտէն ատէմ զըբը տէյու սըչբայըպ
արգա թարաֆընա տէճնէր, վէ պու իյնէյի պանա
պաթըրան թիմ իտի տէյու պաղըրչմայա պաշար-
պէն իտիմ տէր. արգաարնտաթի տուրան, նէ՞ օլ-
մուշ, պու դատար թէք թէք պիւթիւն ազալարը
սօղբանան ատէմ իչիւն օ տէրէճէ ախուվախ ի-
տիյօր իտին տէ, պու ուֆաճըզ իյնէնին ուճունու
տույամազըն զանն իթտիմ իտի: Պէ հէյ պուտալա,
ճէվապ վէրի օ պիրի, օ պըչազլար պէնիմ վիճու-
տիմէ սարլանընթօր օլսա իտի, հագգըն վար իտի.
օ վագըթ ծնուն արասընտա պու իյնէնին պաթ-
մասընը տույամազ ըտըմ. ֆագաթ պէնիմ վիճու-
տիմէ պիր պըչազ սօղան վաթմը տըր. պէն սալթ
սէյր իտիյօրում:

Շիմաի աղնատը՞նմը օլլումքի, պիր ատէմ
տիկէրինին տէրաինի կէօրսէ վէ պիլսէ տախի, օ
տէրա քէնտի պաշընտա օլմատըզճա տույամազ:
Իշթէ պու տուտու տախի աթալարընըն շիմտիքի
պուրննտուգու հիյեթթէ տիւչիւպ, աճալըզ գալ-
մալը քի օ էղլիլէթի տույապիլին. ամմա մատամ
քի հէմ աճլըզ չըպլագլըզ, հէմ վարիլէթ իրիսի
պիր եէրաէ իթթիֆագ իտէմէզ. ծնուն իչիւն պու
տուտու տախի քէնտի աթալարընըն տէրաինի
սալթ կէօրիւր պիլիւր ամմա հալը հաղըրտա քէնտի
պաշընտա օլմատըզը իչիւն տույամայըպ չարէսինէ
պաղմալը տախի միւթալա իտէմէզ: Պախուտու

քի պու վարկեթ վէ սերվէթ տէ պիր հալ տահա
 վար աբբ քի ինսանըն զաթէն մալիք օլտու գու
 տու յգուտունու տախի զայս իախալ, պիւթիւն
 պիւթիւնէ խային ու կաթտար իտէր, վէ պու ալ-
 թունըն վէ էլմասըն նաթուրասը նասըլ քի աթէշ-
 տէ էրիմէյէճէք մէրթէպէտէ սերթ իտէ, էօյլէ տէ
 քէնտի էրիմէ մալիք օլանըն երիւքէյինի բէք վէ սերթ
 իտէրէր :

Ապտալ լազըրտըսընը պուբայա կէթիրտիւք-
 տէ, տուտու այաղա գալգաը, վէ զէյատէ պիր
 մահգունու միւքէտաէր թաղը իլէ մէղքիւք օտա-
 տան չըգուպ վէ գարուսընը գարայուպ եանըն-
 տարի օտայա կիրտի. պիղտէ Ապտալ իլէ պէրու-
 պէր արդասընտան մէղքիւք օտատա քէօշէյէ տօշ-
 ըու պիր մէշհուք գարեօլա տուբմագտա իտի: Գար-
 եօլա պիւթիւն կիւմիւշտէն օլուպ՝ եանըսընըն վէ
 անընըն բէրթաղլարը սամ սաֆի ալթունտան իտի.
 գարեօլանըն իչինտէքի եաթաղ ալ ճանֆէստէն օ-
 լուպ, եարբմ աղընտան զիյատէ գապարալըլը
 իտի: Գուշ թիւլիւնտէն եաստըգլար ինճէ պէյալ
 թիւլլէրէ կէշիլիլմիշ օլուպ՝ պաշլարընտա սըբմա
 բիւսկիւլլէր սալլանմագտա իտի: Շիլթ էնին իւզէ-
 բինտէ պիրիսի մալի վէ աիկէրի սարը բէնկտէ
 պիւթիւն սըբմա իշէնմիշ ինճէ գատիֆէտէն չիֆթէ
 եօրգանլար օլուպ՝ իւզէրինտէ եէշիլ աթլատտա
 գապը պիր էլմա քիւրք պուբունմագտա իտի:
 Գարեօլանըն իքի թարաֆա այրըլըր բէնպէ ճան-
 ֆէստէն պիր բէրտէսի օլուպ՝ բէրտէնին հէր թա-
 լաֆընտա սըբմա սաշաղլար թէմէվիլուճ իթ մէքտէ

իտի: Պիրտէ օ աբատա էվիլէլի օտատա կէօրտի-
 յիւմ պէսլէմէ գըզար իէքի կիրտիլէր:

Մէղքիւքէր զիյատէ պիր հիւրմէթու թաա-
 զիմ իլէ տուտունուն եանընա կէլուպ՝ իւզէրինտէն
 էլմասը ֆիսթանը չըգարտըլար: Տուտու օ վաղրթ
 եայընըղ ինճէ պէյալ թիւլ միս իլէ գայրպ, վէ
 ֆիսթանըլարը աիւրիւ աիւրիւ բէնկէրտէ օլան
 պէսլէմէ գըզար էթրաֆընտա աէօնիւշմէքտէ ի-
 չիւ պիրէր աիւրիւ բէնկտէ կիւմէրճինէրէն օրթմ-
 սընտա տուբան պիր պէյալ վէ նաղիք կիւմէր-
 ճինէ պէնգէր իտի: Պատէհու էթէքիլէրի հայրյա
 սիւրիւնէն էլմաս սաշաղլը միսօտունու տախի գըզ-
 լար չըգարմայա պաշլատըլար իտէ, Ապտալ գօ-
 լումտան թուլթուպ պէնի տիշարը չըգարաը. հա-
 տէ օղլում տէտի սէնի պիրաղտա ազանըն օտա-
 սընա կիրտիլէյիմ տէ, տիւնեայէ պաղ մա իպրէթ
 ալ, շէօյլէճէ եայընըղ պաշընա գարեօլայա կիրիպ
 եաթան միսի մէլէք աուտունուն աղասը, ճինտի
 պէնիլի տտէմին սապրէ թագաթ կէթիլէմէյէճէյի
 շէօյլէ պիր գարեօլատա եաթուպ՝ ույգուսընը ու-
 եումագ աղլընա պիւլէ կէլմէյուպ նէ՝ պէյհուտէ
 վէ աղա քէնտուսինէ էլլէմ օլմանտան շէյլէրի քէն-
 տուսինէ տէրա իտուպ, կիճէ սասղահլարա գա-
 տար աճ սուտուլ վէ ույգուսըղ գալմագտա արբ:

Ա Ղ Ա Ն Ը Ն Օ Տ Ա Ս Ը

Ապտալ ինչ գօլ գօլա վէրիպ, իքի գաթ առհա եօգարը չըգարգ. պու գաթ էվին էն եօգարքի գաթը իտի: Պու գաթտա տախի էթրաֆընտա սըրա ինչ օտալար պուլունան պիր սալա օլուպ՝ հայլու կաղլար ինչ թէնվիր գըլընմը իտի. ֆագաթ պու սալա տուտունըն տայիրէսի կիպի սիւքիւնէթ իւզրէ օլմայուպ, օտալարըն պիրիսինտէն հայգըրը կիւրիւթիւ վէ շամաթա սէսլերի իշիտիլմէքտէ իտի: Ապտալ պէնի ինչրի կէօթիւրուպ քէօչտէրի օտանըն գարուսընը եթթտիյի կիպի գարու աչըլար իչէրի կիրախ:

Պու օտատա տախի հէր թարաֆընտա սըրա ինչ կիւմիւշ սանտայլիյէլէր տիզիլմիշ օլուպ, հէրսինտէ տախի պու էվին աղասընա էմալ միւթէպէր սղալար օթուրմադտա իտիլէր. ֆագաթ մէգըիւրէրին կէրէք հիտտէթլի սէօյլէյիլէրինտէն, վէ կէրէք թարգու թավրլարընտան պիր միւհիմ վէ պէճլտ մատտէ հագգընա մէճլիս իթմէքտէ օլտուլլարը աղնաչըլըր իտի: Իչլէրինտէն պիրիսի պէօյլէ սէօյլէյօր իտի, պիզ պու միւտիրի ֆէլանճայա միւրտճաաթ իտէր իսէք օթուրթտուրապիլիւրիզ տէյու կէլիր պանա: էօյլէ տմնա տէտի օ պիրփսի օ սէնին տէտիյին քիսնէ օ պիր միւտիր ինչ ֆէլանճա վազըթ ֆէլանճա իշտէն սօլայը, շէօյլէ պիր մինտտիպէթլէրի վար իտի ծնու տա պիլիւրմիսին. խայըր օ էօյլէ տէյիլ իտի. էօյլէ օլաճագ ի-

տի տմնա սօնրատան ֆէլանճա սէպէպէ մէպնի՝ օ շէյ պաչգա տիւրլի օլտու. սօնրա ֆիլան շէյ տախի իւսթէ կէլուպ՝ օ շէյ էօյլէճէ եիւզ իւսթիւնէ գալմըշ իտի. նէ՞ սէօյլէրսին սէնտէ ճանրմ՝ պաղըրար պիր տիկերի օ պիր թարաֆտան, տէմէք պիր քի սէնին օ շէյէ տալա մայիւմաթըն եօգ տըր պէն օ վազըթ ֆէլանճա մէմուրիյէթտէ իտիմ. օ շէյ աղանըն տէտիյի կիպի օլտուղունա բէք էյի մայիւմաթըմ վար տըր: Պէն պիրալ տահա պունլարըն իթտիրլէրի լազըրտըլարը ախնէտիմ. իշթէ հէրսի պունա պէնդէր լազըրտըլար քի սապահա գատար տիյնէյէճէք օլտամ պիր շէյ աղնայապիլէճէյիմ եօգ տըր:

էօյլէ տէյիլ տիր օլլում տէյու ճէվապ վէրտի Ապտալ. իշթէ պու խուտուս տախի սէնին կէօղիւնէ կէօրիւնէն կիպի տէյիլ տիր: Ինսանըն նէֆուլէրի հուզուրու իսթիրահաթտա օլտուգճագ պաշ գալարըրըլար, վէ էկէր ֆուգարալըրըն պիր էյի քէօչէսի վար իտէ, օ տախի օ հալտէ նէֆալէրին չօղլուգ մէյտան ալամամաար տըր:

Ֆուգարա ատէմ պիր խասթէյէ պէնդէր տիր. պիր խասթէնին եանընտա պիրիսի պիրիսիլլէ գավղա իթսէ, մէտէա եարապպ տէր խասթէ. նա՞սըլ տալը եօգտան շէյ իչիւն պիրպիրլէրիլլէ օլրաշը եօրլար, տմնա կիթ պիրտէ օ գավղա իտէնլէրէ սօր. ծնլար տախի եանլարընտա խանէնտէլէր տիւրիւ չալկըլար չալըպ նիտա իլլէսէյէր, հիշ գուլապ տանայրպ քէնտի մուարաղալարընա տէվամ իտէրլէր:

Տիւնեատէ բէք չօգ տէրալէր վար տըր քի պաշա կէլմէտիքճէզ ուղագտան առը եօգտան կէօրիսնիւր, վէ էօյլէ տէրալէր տախի վար տըր քի տիկէր տէրալէրէ մանի օլուր: Փուգարանըն տէրաի եալընըզ քէնտիսինին էքմէք բարասը տըր, ամմա զէնկին քէնտուսինին իշլէրինէ միւտախէլէ իթմիշ օլտուգու եախօտ ախգուիթա իթտիյի քիմէ սէլէրին տախի հալու հիյեէթինի տիւշիւնիւպ հիսսապ իտէճէք տիր:

Շիմաի պու պիշարէլէրի կէօրիւյօրմընն, պունլարըն հէքսի տախի պու էվին աղասընա մանէնտ վարիյէթ սահիպի տիրլէր. օտալարընտա եան կէլիպ զէվգու սէֆալարընա պագսալար օլմա՞ղմը:

Պէնիի առէմին հալի հէմ ալնանըլաճազ վէ հէմ կիւլիւնէճէք պիր հալ տըր. ինտանտաքի աճալ աճայիպ նէֆայէր ինսանը այնը պիր տիվանէ հիյեէթինէ թաճվել իտէրլէր, քի պունըն հէքսինի եալընըզ օ նէֆայէրտէն արի վէ պէրի օլան կէօրիւր: Փուգարա գըսմը էքսէրի ագլը պաշընտա օլուպ, պաղը աղլընա զայըֆլարըն էքսէրի զէնկինէլէրտէ կէօրիւլմէսի իշթէ պու սէպէպտէն տիր. չուն ֆուգարանըն էքմէք բարասընը տիւշիւնէքտէն հալա աչըգմը տըր, պուլուլթլըմը տըր պագաճազ վազթը օլմազ, ամմա զէնկինտէ պու տէրա օլմատըղը իչիւն, ծնըն տէրաի քէնտի նէֆալէրի տիր. եանի նի՞չիւն օ պիրի պէնաէն իլէրի օլտուն, իթիպաղը օլտուն, կիւղէլ օլտուն վէ սայիրէ: Օղլում պիր էլի հիսապ էթ տէ պագ. պէնիի առտէմին պու տիւնեա եիւղիւնտէքի հալի. հիշ միւ-

պալազասըզ բարեի կէնդան մասգարապընա պէնգեր տիր. պագարաքն քի սէրիզ ծն քիչի տիւրլի տիրլու գըլաֆէթլէրէ կիրէրլէր, չիմիտի գարը օլուր, չիմիտի չալըճը, չիմիտի պիր սաթըճը, պիր էլիսամ էօյլէճէ տօլաչաքգտան սօնրա՞ կէլուպ իւսթլէրինտէն բուպալարը, եիւղլէրինաէն մասքէլէրի չըգարաղլարը կիպի՞ պագարաքն քի կինէ հէքքէս նէ իտէ օ տըր:

Սէնին զէնկինիք ֆուգարալըզ տէտիյին տախի Հազ թէպլէանըն պէնիի առէմէ կիլտիւտիյի պիր գըեաֆէթ տիր. սէն գըեաֆէթ է նէ պագարանն, իչիւնտէքի էնճամ կինէ պիր ինսան տէլլիմի տիր, մուլթազա տէրտէ միւպթէլա տըր: Հա՞նկը տիվանէ տիր օ քի գարը գըեաֆէթի կիլմիշ օլան պիր մասղարայա վուրուլուպ հայրան օլտուն, մատամ քի սահիճ օլարագ գարը տէլիլ տիր. հանկը շաչըն տըր օ քի էօրֆիւլիւ պիր գըեաֆէթ է կիրմիշ մասղարատան գօրգսուն, մատամ քի ծնուն քէնտի առըլ լէհճէսի էօյլէ տէլիլ տիր, ամմա չի ֆայիտէ հէքքէս սալթ քէնտի կէօղիւնէ կէօրիւնէն կիպի զանն իտէր տիկէլինի:

Սղնաաը՞նմը շիմաի օղլում, քի ֆուգարանըն զէնկինէ հատեա չէքմէսի, թըրգը վէ առլա կալաթըղ՞ գարը գըեաֆէթինէ կիրէն պիր մասղարայա վուրուլան շաչըն տէլիգանըլէ պէնղէր. եանի կէրիտէն կէօղիւնէ էօյլէ գարը կէօրիւնիւր, ամմա ծնա նայիլ օլտունմը. ծնուն տախի քէնտիտի կիպի էքքէք օլտուգու զահիրէ չըգար: Սէն պիղգաթ պու իսանէնին իչէրիտինէ կիրմէղտէն էվիլէ:

պու. խանկտէ սարին օլանլարա մու թլու վերիը ի-
 անն էօյլէ տէյլլմի. շխտի ծնլարըն տախի նէ հաւ-
 տէ օլտուղլարընը կէօղլուն կէ կէօրախուն իսէ, պու.
 միւքէլլէֆ պինտ պունլարըն երւզիւնտէ պիր կիւ-
 գէլ մասքէ օլմուշ օլտուղլընը աղնատըն զանն ի-
 տէրիմ:

Պունտանտա գաթինադար, պու տիւննատէ
 թագաիրու գատէր տէյլի տէ պիր շէյ վար տըր
 ծնու աա պիլլրմիսին. ֆարգ իտէլիմ քի ղէնկինին
 պիրիսիննն հիշ պիր տէրաի տախի օլմաղաա, վէ
 պու սէնին կէօղլունէ կէօրիւնէն կիպի (նէ գա-
 տար միւմքինսիղ շէյ) ղէվղու սէֆա, հուզուրու
 իսթիրահաթ, վէ սիւրուբու սաատէթ իլէ կիւնլէ-
 բինի կէշիլսէ, հէր ղէնկին օլան ծնուն ետքտըղը
 կիպի ետքապիլըր չըգմտղ թաշթընտան, չուննա-
 սըլ քի բարա գաղանմագ թաշթնին պիր իհասնը
 իսէ, հուզուրու իսթիրահաթ, վէ ղէվգու սէֆա
 տախի թաշթնին այրընա պիր իհասնը տըր, քի պի-
 բիսի օլտուղու եէրատէ մութլագա տիկէրի տախի
 օլուր տինէմէղ:

Սէն էկէր էօյլէ պիր հուզուրու իսթիրահաթ-
 տա պիր ղէնկին կէօրիւր իսէն տախի, ծնուն օ հու-
 զուրու իսթիրահաթընա ղէնկինլիյի սէպէպ տիր
 զանն իթմէ, թաշթնի սէպէպ տիր. չուն օ ատէմ
 ֆուգարա տախի օլմուշ օլաա, ֆուգարալըգտտ
 տախի եինն օ տէրէճէ հուզուրու իսթիրահաթ ի-
 չինտէ օլաճագ իսի. շու ֆարգ իլէ քի եէմէյի
 ալթուն սահան իչինտէն եէյէճէք իքէն, թօքրադ-
 գապտան եէյէճէք իսի. ֆաղաթ սահանըն ալ-

թուն օլմասընտան եէմէյին տահա շէնիլը օլաա-
 սընա պիր ֆայիտէ օլամայաճաղը աշիքեար տըր:
 էկէր օլլում, սէն ղէնկինլիյէ պուլունտըղըն
 հալաէն ղիյատէ բահաթ օլուրում տէյու հավվէս
 Նույօր իսէն, բէք ղիյատէ եանըլըբսըն, նասըլ քի
 շու տիւննատէ հէքսիտէ պէօյլէ իթիգատ իթմէք-
 տէ տիրլըր. եանի շունու շէօյլէ եարար իսէք, շու-
 տա մութլագա շէօյլէ օլուր իթիգատը, եաղնըլ ի-
 թիգատ, վէ պաթըլ ղիւիւմ տիր:

Պէն տէմէմ քի ագըլ պօշունա չըգար, էյի
 օլմայա հավվէս իթմէ, խայըր պու տէմէք տէյլլ
 մէրամըմ. անճագ էկէր ագըլ իլէ, բարա իլէ
 թագտիր քիթապընտան պիր հարֆ վէ նօղթա եք-
 սիլաիբիմ եախօա արթըբըբըմ զանն իտէրսէն,
 տէֆա տէրիմ բէք պէօյիւք եանըլըբսըն:

Պու հայտէ սէնին իշին նէյէ պէնդէր պիլլր-
 միսին. պիրիսի ագըլտաննէ վէ կայրէթլի, իտարէ-
 սինն մէմուր, իշինի կիւճիւնիւ պիլլր, իշկիւզար,
 ֆէրասէթլի, սահիպ նամուս վէ հէր ճիհէթլէ
 քեամիլ ատէմ օլարագ հայլու չալըշուպ, նիհայէթ
 իւլ էմր ճէպլինտէ պէշ բարա արթըբմայա մու-
 աֆֆադ օլամաղ: Տիկէր եանտա օ պիրիսի պու ա-
 գըլտաննէ քիմսէնին քիւլլիյէն մուղայիրի, ֆէրա-
 սէթսիղ, էլլինտէն իշ կէլմէղ, էլլինին եիւզիւնիւ
 արգասընը պիլմէղ, թէնպէլ ճիւնուն վէ հէր ճի-
 հէթլէ էօյլէ պիր ատէմ քի ինտանտան պաշգա
 հէր շէյէ պէնդէր: Պու սօնրուրի պիր կիւն սէրհօշ
 օլուպ, եօգուշտան եուվարընրըր իքէն, պաշը պիր
 թաշա չարբըլըպ, պիրաղ այրլաա վէ կէօղլունի:

ար մայր օրածրդ տա թաշըն իւղէրինտէ
 քէսէ ալ թուն կէօրիւս ալ տա գօյնունա գօյս
 իրթէսի կիւն պու վուգուաթը կէլուս օ պիր :
 գրբտանէ քիմնէյէ նագլ իթսէ , օ պիր ագըլտանէ :
 քիմնէնին ագլընա օ սաաթ խիֆֆէթ կէլուս տե-
 սէ քի , պէն պունծա սէնէլէրտէն պէրու պու տէ-
 րէճէ թէտպիրլի հարէքէթ իթաիյիմէ քազմէն գօյ-
 նունտա կէլէ պու ճիւմլէ պէշ բարամ եօգ տըր .
 տէմէք տիր քի հէբսի պօշ ըմըշ . կէլ պու ագչամ
 պէնտէ շէօյլէ պիր սէրհօշ օլայըմ պագալըմ պիր
 շէյէ տէ պէն բասթ կէլիրմիյիմ տէսէ , վէ պատէ-
 հու օ կիւն ագչամ քէօր սէրհօշ օլուս , քէնտին-
 տէն պիրտապէր սօգապլարտա եուվարլանսա , նա-
 սըլ շունուն տախի մութլագա պիր ալթուն քէ-
 սէսի պուլաճաղընը ագլըն քէսէրմի տէտի :

Նէլէր սէօյլէրսին Ապտալ պապա տէտիմ , օ
 միսիլու առէմէ տիվանէ տէնիր , հիշ պիրիսինէ
 էօյլէ սէրհօշլըգ հալինտէ էօյլէ պիր շէյ բասթ
 կէլմիշ տէյու հէբսինէ տէ բասթ կէլիրմի . էյի քի
 սէն քէնտին աղղըն իլէ սէօյլէտին օղլում տէտի
 Ապտալ . իշթէ պու տիվանէ սէնսին քի պիր զէն-
 կինէ բասթ կէլէն հուզուրու իսթիրահաթը կէօ-
 րիւս , պէն տէ ճուուն կիպի զէնկին օլայըտըմ
 էօյլէ բահաթ օլուր ըտըմ զանն իթմէքտէսին :

Թագտիրու գատէր պախշ իթմէտիյի սաա-
 տէթի տաղլարտաքի մատէնլէր պախշ իտէմէղլէր
 սէնիլ թագտիրինտէ պու ճիհանը ֆանիտէ պու-
 լունապիլէճէք նէ գատար սիւրուրու սաատէթ
 վարիլէ , սէնի կէլիր սէնին գարանլըգ գուլի-

տէ տէ պուլուր . ճուան գիյատէսին
 եարտըղը օտայարա տա կիրսէն կինէ պուլամա
 սըն : Պունըն իլէ պէրապէր օլտուղըն հալտէն էյի
 օլմայա շայըշմա , ճահտ իթմէ տէմէք տէյիլ տիր
 մէրամըմ . շուն պու հալ ինսանտա թագիի տիր-
 անճագ տիկէրինէ հասէա շէքիպ քէնտի հալին-
 տէն իթէշքքի իթմէ տէմէք իսթէրիմ :

Անին գուլպէնտէ պու տէրալէր վաշմարըր
 օղլում , պէօյիւքիլիյէ վէ քիպրիյէթէ արճուան
 իլէրուտէ գուհուրի մէմուլ օլան վագաայարը
 դայէթ տիւմանը պիր կէլէճէք վագըթ իշինտէ
 տիւշիւնիւս , պու կիւնտէն բահաթսըղ օլուրմը-
 սըն . հիշ մէմուլ իթմէմ , շուն պու տէրալէր
 հէբսի պէօյիւքիլիյին տիւշմէնլէրինտէն քէնտինի
 հըֆիգու վիղայէ իթմէքտէն նէշաթ իտէր : Սանա
 քիմնէնին հասէա շէքէպիլէճէյի օլմատըղը իշիւն
 տիւշմէնլիք իթմէյէ գաղղըշաճաղըտա եօգ տըր .
 պիր քիմսէ վարիյէթ սահիպի օլուս պէօյիւտիւր-
 ճէկ հասէտճիլէրի իլէ պիրլիքտէ տիւշմէնլէրի տա-
 խի գուհր իտէր . ֆագաթ հատէ ֆարը իտէլիմ քի
 տիւշմէնլէրի տէ գուհր իթմէսին , վէ խարիճտէն
 հիշ պիր տէրտի տախի օլմասըն . ֆագաթ եալընըղ
 զէնկինլէրաէքի իղթիղալարընըն չօղլու զունուն
 տէրտի քէնտուլէրինէ եէթիշիր :

Մաալիւմ տիր քի ինսանըն հէր պիր իգթի-
 գասը քէնտուսինէ պիր տէրա տիր : Ինսանըն նա-
 թուրատան օլմայընճա օլմայ իւշ իղթիղասը վար
 տըր . էօլմէյէճէք գատար նաֆագա , վիճուտինի
 հըֆիգ իտէճէք գատար էլպիտէ վէ սըճագտան սօ-

արդէր օրհնագ դատար խանէ, կէ

Իւշ իղթիղայա իլալէ օլանլար վէ կէրէք տի-
էր իղթիղայար քեաֆֆէսի ինտանի սէֆիհլիլին վէ
նաֆիլէլիլին իճատը տըրլար: Սէֆիհլիք պու իղ-
թիղայարը արթըրմասը իլէ պիլլիքատէ. ինտանըն
տէրտու մէշագգաթընը տախի օ դատար արթըր-
մըշ արը:

Սէնին պաշընտա պիր խասթէլիլին օլնատըղը
հարտէ սէնին տիւննատէ եալընըղ պու իւշ տէր-
տին վար տըր, վէ էկէր պունլարտան պաշգա
պազը տէրտլէրին տախի վար իսէ՝ ծնլար տախի
պու նաֆիլէլիլյէ թավընան տիւննանըն իչնտէ
պուլունմուշ օլտուղընտան նէշաթ իթմէքտէ տիր.
ամնա կէլ զէնկինլէրէ, զէնկինլէրտէ պու իւշ իղ-
թիղա իւշ պին իղթիղա օլմուշ արը. տէմէք տիր
քի ծնլարըն պու պապտէ մէշագգաթլարը սէնտէն
իւշ պին գաթ զիյատէ տիր. ամնա սէնտէ տէրտին
քի ծնլարըն իղթիղայարը հէր նէ գատար չօգ իսէ
տէ, ծնլարըն եէրինի տօլտուրտճագ վարիլէթլէրի
տախի վար տըր. պէնիմ կէրչի սալթ իւշ շէյէ
միւհթաճիլէթիմ վար տըր ամնա պէնտէ ծնլարտա
տա գուարէթ եօգ տըր. ֆագաթ շունու պիլէսին
օղլում քի, սէն սալթ պու իւշ շէյի թէտարիք ի-
տէպիլէճէք գատար բարայը տիւչիւնտիլիւն եէր-
տէ, ծնլար օ իւշ պին տիւրլիւ իղթիղանըն սայը-
սընը, էյիսինի, մինասիպինի վէ տահա պին տիւր-
լիւ իու սու պարընը տիւչիւնէճէք տիրլէր: Օնլարըն
քէնտի էմասլլէրինտէն պիրիսի էվլէրինէ կէլտիրտէ
եա թագըմճա, եա օ թագըմըն վազ օլունաճագը

ա էլպիսէճ

սէլէօք միտաֆիրլէրին ստու տա պլ
նօգսան պուլունմագ՝ ծնլարըն ինտին
պէրապէր տիր:

Պունտան տա գաթի նազար՝ է
պիր նաթուրա տահա վար տըր քի, պիր մահալտէ
օթուրտուգտա ծնտաքի օլանն ատէմլէրին հէրսի
կէօղլէրինի սյըրմաստան քէնտուսինէ պագմուր-
ընտան սըղըլըլ:

Ձէնկինլէր ինտանլըղըն պալա տէրէճէսինտէ
օլմուշ օլտուղլարը իչիւն հալիլյէ հէր հէրքէսին
կէօղլու ծնլարտա օլաճագ տըր. ծնուն իչիւն ծնլար
կէօղլու ծնլարտա օլաճագ տըր. ծնուն իչիւն ծնլար
էօլլէ ֆուգարա կիպի հէր իսթէտիրլէրինի եար-
մայա սէրպէսթ տէյիլ տիրլէր. օ խանէլէրտէ նիլէ
քիմնէլէր, վէ պախուտուս գըզլար վար տըր քի՝
սանա միսալի ճէննէթ կէօրիւնէն օ միւքէլլէֆ
խանէլէր ծնլարըն հագգընտ զընտան տըր. ծնլար
ալթուն գաֆէստէքի գուշլարա պէնգէր տիր քի՝
ալթուն զինճիրլէր իլէ պաղլը տըրլար:

Պու սէօղլէրիմի սէն տիկէրլէրինէ պէյան իթ-
տիլինտէ հագ վէրէնտէ պուլունաճագ տըր, վէ
սիլին եալանա ալըշմըշ տիւննանըղըն էհալիլէրի-
նին ինտինտէ տարպը մէսէլ օլտուղու իւզրէ,
պունլար ֆուգարա թէսէլլիսի տիր տէյէն տախի
օլաճագ տըր. հալ պու քի օղլում պէնիմ լագըր-
արմ տախի աղլը ֆիքրի օլուպ՝ աղնայապիլէնլէր
հագգընա կէօրէ տիր. աղլընտան ֆիլիլրտէն մահ-
րում օլանլարա տա պլա իհանն իլիմէք պէնիմ
էկէր շու
էլլմտէն կէլմէլ. աճագ

այլից ճեք

դ խոթէր խեղճ, օճուտ
ոնք բխած պէր թինաւ, նէ բարդազ մա-
տ հալու մեզ թինաւն, վէ թաղախո-
տա խօշնուտ օլմագտա պուլապիլիբին:

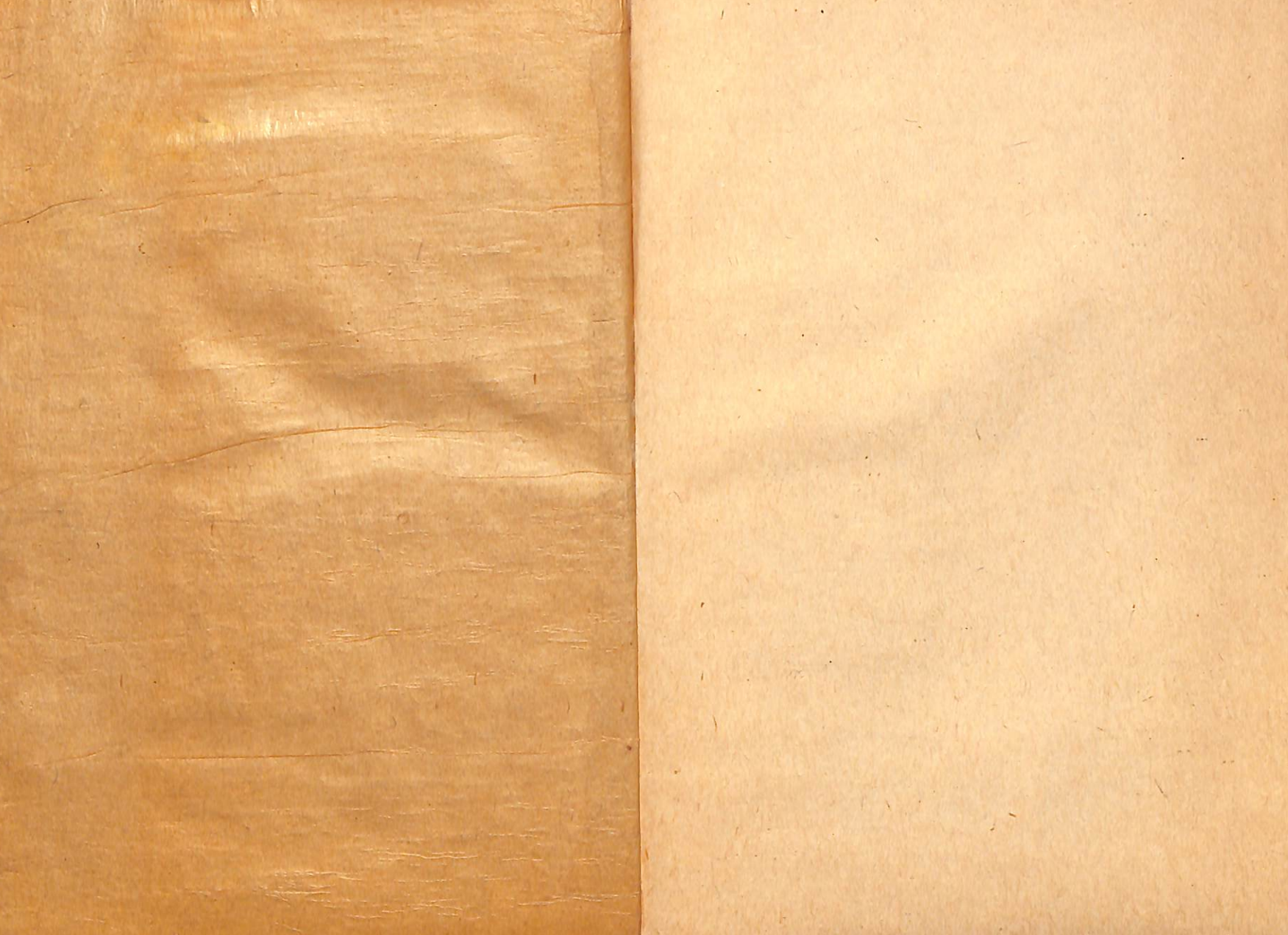
Իշթէ շինոի արթըզ պէն կէլաիդիմ տազա
կիակ ճէյիմ, վէ պր հասն դիյասէ առ խմայր աա-
խի խոթէմէմ. չուն նէ գատար օլտա պէն տախի
ճինոի պէշէրաւէն պիլիսի օլմուշ օլտուլում իչին,
ախնեանըն իլլէթի օլան եալանճըլըզ իհթիմաշ
արը պանա տա պուլաշըր:

Պունու տէյուպ՝ դ օլումտան թութտու, վէ
պէնի խանէնին դաբուսընտան ախարը չըզ արուպ
Ապանլ կէ օրինակց օլտու:

Խ Ի Թ Ա Մ

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0623175

